

ERİK AĞACI ÖYKÜ

ISSN 3062-0368

Kültür - Sanat - Edebiyat Dergisi

Mayıs - Haziran Sayısı

Sayı- 33 Yıl- 5

Fiyat: 100 TL

Halis Tamkoç - Necdet Ekici - Rıdvan Yıldız - Sophia Jamali Soufi - Hızır İrfan Önder - Ahmet Yılmaz Tuncer
Fazıl Alasya - Sevgi Erol Öçal - Adil Başoğul - Mehmet Can Kamış - Erkan Eren - Turgut Yongacı - Mutallip Saydulla
Uygur Orhan - Erdal Noyan - Aslıhan Avcı - Heybet Akdoğan - Fatma Nişancı - Munise Senem Uçar
Hatice Eğilmez Kaya - Nurhayat Kayar - Aysenur Aysel - Ferda İnanoğlu - Serpil Tuncer
Sinan Şuekcinci - Emine Peker Şansal - Zeynep Şen İlçin - Serkan Uslu -Orhan Aksoy

Erik Ağacı Öykü iyi
okumalar diler.

Dergileri okurken yalnızca satın almak ve okumakla kalmazsınız. Bir çok öykü ve edebi metin çeşitliliğini satın almış olursunuz. Beyninize girecek olan bilgilerin ve haznenin çeşitliliğini almış olursunuz. Dolayısıyla kitap ve dergi satın alma işi basit bir alışverişi aşar ve siz beyninizin besinini almış olursunuz. Hangi edebi metine yatırım yaptığınıza yani kendinize dikkat ediniz. Sağlıklı bilgiler dileriz.

Editör'den Sevgilerle

Sevgili Okuyucu

Yeni bir sayıya adım atmanın heyecanını yaşıyoruz. Erik Ağacı Öykü Dergisi olarak, her sayıda olduğu gibi, bu sayıda da sizleri farklı bakış açılarıyla tanıştırmak istedik. Her geçen gün değişen, gelişen dünyamızda, edebiyatın gücüne ve sözün önemine olan inancımızı yitirmedik ve bu sayıda da emeği geçen yazarlarımızın eserlerini okuyucularımızla buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Her bir edebi metin, kendi içinde bir evren taşır ve bizleri farklı duyguların, düşüncelerin ve yaşam deneyimlerinin içine çeker. İşte bu yüzden dergimizin bu sayısında, edebiyatın ve öykünün sınırlarını zorlayan, yenilikçi yaklaşımlarla kaleme alınmış eserleri bir araya getirdik.

Sizlerden gelen geri bildirimler, öneriler ve eleştiriler, dergimizin kalitesini artırma yolunda en önemli rehberlerimizden biri. Bu nedenle, bizlerle bu yolculuğu paylaşan herkese teşekkür ederken, sizlerin de katkılarınızı esirgememenizi diler, keyifli okumalar dileriz.

Bahara özel iç açıcı renkler ve çiçek temamızla sizlerle.

Erik Ağacı Öykü Dergisi Editör Ekibi

İÇİNDEKİLER

04	Günce – Esarete ve Hürriyete Dair
Halis Tamkoç	12	Affetmek...
Adil Başoğul
05	Unuttum Seni
Necdet Ekici	13	Köhne Caddeler
Mehmet Can Kamış
06	Sana Bakmaktan Geliyorum
Rıdvan Yıldız	14	Unutulan
Erkan Eren
07	Semptom
Sophia Jamali Soufi	15	Deniz Yanımdı
Turgut Yongacı
08	Ayartamaz Dünya Beni!
Hızır İrfan Önder	16	Geceye Giriş
Mutallip Saydulla
09	Unutulan Dizeleri Gibi
Ahmet Yılmaz Tuncer	17	İlla ki Barış Hecesi Döşü
Uygur Orhan
10	Uçurtmalar Yüreğimizden Uçmalı
Fazıl Alasya	18	İvedi Derdimiz Sivilcelerimiz
Erdal Noyan
11	Gökyüzünde Yürüyorum
Sevgi Erol Öçal	19	Gelimli Gidimli Dünya¹
Ashlan Avcı

İÇİNDEKİLER

22	Çinare
Heybet Akdoğan	38	İnsanca Yaşamın Savunucusu
Tezer Özlü
Serpil Tuncer
24	Camın Ardı
Fatma Nişancı	44	İsketen*
Sinan Şuekinci
25	Kalp Çürüğü
Munise Senem Uçar	47	İkizler
Emine Peker Şansal
27	Çevresindeki Kuşatmayı Çiçekli
Şiirlerle Aşan Kadın: Didem Madak
Hatice Eğilmez Kaya	50	Semt Pazarı
Zeynep Şen İlçin
32	Yeniden
Nurhayat Kayar	52	Zıt Kutuplar, Algorfobi ve Acı
Serkan Uslu
34	Deliler Evi
Ayşenur Aysel	55	Ceylan
Orhan Aksoy
36	Kasaba
Ferda İnanoğlu		

Günce – Esarete ve Hürriyete Dair Halis Tamkoç

“olmak hürriyetiyle ölmek esaretinin galibi ”

üzengisinde terbiye edildiğimiz
hayat
örseler... enselediği kaçışları

bir de bakmışsın
örülüvermiş duvarlar
parmaklıklar kesmiş yolunu
sonra bir de
kırırvermişim kalemimi!

darağacı sabahına uyanır
gibi beklemelerin uykusuzluğu
sabırsızlığa kurulmuş cümlelerini
en sessiz kelimesi tekmeler

peki ya alıştım mı bu dehşete ben
hani...nasıl ve neden?

ihmalden özge ne ola ki!
infazı erteleyen...adaletten de ziyade

kendini vahye infakla borçludur
kalp izdivacının talibi
ortaya çıkar o vakit
olmak hürriyetiyle ölmek esaretinin galibi
biri fitratının sultanı
diğeri sefaletinin serişgüzârı

kaderi her dem tasdikleyen şهادetin
entropik terlemesindeyiz
övgümüz teslimiyetten mütevellit deliliğe
fakat yetmiyor bazen
termodinamik mühürler ... âzâdeliğe

Unuttum

Seni

Necdet Ekici

Ey sevgili!
Artık iğde çiçekleri koymuyorum masama.
Bir gül yaprağına düşen Jale heyecanlandırmıyor
beni.
Nergiz sevmiyorum.
Senin için dağlardan kır çiçekleri toplamıyorum.
Yeni açmış bir gelincik bana seni hatırlatmıyor.
Laleler aşkından alevlenmiyor.
Şeftali ağaçları çiçeğe durmuyor.
Ey sevgili!
Artık sana allı turnalarla selam göndermiyorum.
Başımı pencereye dayayıp saatlerce geleceğin yola
bakmıyorum.
Umutlarımı yüklediğim kara trene oyalı mendil
sallamıyorum.
Artık *Musa Eroğlu* dinlemiyor, *Dilaver Cebeci*
okumuyorum. “*Yenice Yolları*”nı söylemiyor,
“*İhlamurlar Çiçek Açtığı Zaman*”ı dinlemiyorum.
Unuttum, unuttum artık seni.
Desem de o, gül beyaz kanatlarımla hâlâ yüreğimi
nakışlamaya devam ediyorsun.
Meğer sevgi yüreğe söz geçirememekmiş.
Ve en olmadık zamanda seni hatırlamakmış.
“Güçlü ol ey kalbim, güçlü ol!”

Sana Bakmaktan Geliyorum

Rıdvan Yıldız

Hasretin mayalanıyor ülke uzunluğunda
Yandım da tütüyorum adresin benden öte
Uzak bir bakış birinden ötekine
Coştı yine içimdeki gümüş yeveli sen
Kaldım diz çökmüş pencereler önünde

Seni anlatmak geceyi sonsuza uzatarak
Savaş meydanları yastığın içinde
Çalgılar göğsümü eşeyen ev güvercinleri
Susmak hiçbir şeye iyi gelmiyor...

Gözlerindeki değişmezlik büyük inancım
Bana kendini hatırlat
Gülmek nedir bilirim senle
Sen yarattın kanımdaki diri atları
Suları yeniden tanır dokunduğun çiçekler

Semptom

Sophia
Jamali
Soufi

Dudakların
Bir öpücüğün sıcaklığı gizlidir
Kucaklaman sessiz bir ateş
Rüyaların ateşine sarılmışım
Parmaklarının fısıltısı akıyor
Hayal gücünün ve hançerin çıplaklığı
üzerine
Göz kapaklarımı kapatıyorum
Keşke boş olsaydım
Bahardan boş
Yoldan boş
Beklemekten boş
Her şeyden ve herkesten boş
Ama gözlerin
Binlerce ayna ve pasajda tekrarlanıyor
Tekrarlanır
Tekrarlama...

Ayartamaz Dünya Beni!

Hızır İrfan Önder

Elini tutamıyorum hiçbir mevsimin
Nabzını ölçemiyorum geçen zamanın...

Kırıyor gönlümün kapısını
Koçbaşıyla kırk haramiler!

Bırakıyorum yaşamın yakasını
Ölüme sarıyorum habire!

Yaşamayı değil, yaşamayı değil
Ölmeyi biliyorum, sadece ölmeyi!

Miadı dolmuş tedavüldeki yaşamın
Ayartamaz dünya beni!

UNUTULAN DİZELERİ GİBİ

Ahmet Yılmaz Tuncer

Seni düşünür gibi şiiri
Düşünüyorum
Sonrasında sana varıyorum
O zaman unutuyorum
Sokakların ıslak olduğunu
Seni şiir gibi düşünmek hoşuma gidiyor
Bir dize gibi gözlerin
Gözlerinden çıkıyorum
Belki çıktığımı sanıyorum
Senden çıkıp şiire varabilmek amacım
Sana dair ne varsa kendime soruyorum
Olsun diyorum
Bir eksik bir fazla
Sen olsun bütün şiirler ama bakıyorum
Sen bir şiir olamamışsın
Olsaydın belki şu an içimde olurdu
An da saklı her şey biliyorum
Zaman bir an ve an bir daralma
Sen o an'ı bulduğunda
Başlıyor an daralmaya
Ve işte o zaman kayboluyorsun
Tıpkı unutulmuş bir şiirin
Unutulmuş dizeleri gibi

Uçurtmalar Yüreğimizden Uçmalı

Fazıl Alasya

Açmalı gönül penceresini her sabah
Koklayıp dünyayı nefes dolusu,
Yeni keşiflere hazır tutmalı ruhu
Hele dostun erken telefonuysa gelen
Zaman şapka çıkartır sevinçlere
İşte o an uçurtmalar havalanır sonsuzluğa

Aklımı avucuma koysam da,
Bazen tökezlerim yaşamın lodosunda
Yangınlar yaşarım, yüzümde isi acıların
Yine de şaşarım yazı tura atan yıllara
Gün gelir, yüreğimde çılgın uçurtmalar
Çıkarım Uludağ'ın zirvesine

Bir de aşk vardır insanı bulutlara çeken
Sonra da yağmur gibi sırlısklam eden
Ah ne çare, tövbe yetmez bu sevdaya
Öylesine ki, vücut ısısı olur aşk
Coşkun nehir gibi akar damarlarda
Fazla söyletmeyin beni,
Uçurtmalar var hâlâ yüreğimde

Gökyüzünde Yürüyorum

Sevgi Erol Öçal

gökyüzünde yürüyorum kırışık bir denizin düşsüz
dalgalarıyla
ürkek çocukluğumun çizik suskunluğuna
sevinçlerim kar tanesi eriyor
toprak damlı evlerin yalnızlığında
savruk sessizliğim Arnavut kaldırımli sokağın
çığlıklarında
paslı bir güneş yağıyor
ahşap çerçevelerin ıslak aralığına
siyah gecelerde yıldızlar kayıyor
tütmeyen bacaların kuytu ayazına
gökkuşağı oluyorum aysız karanlığın gri sabahlarına
gökyüzünde yürüyorum kırışık bir deniz uçuyor kuş
kanadında
ayın soğuk gölgeleri güneşsiz yüzümde
sallanıyor yeryüzü masum çocukluğumda

Affetmek...

Adil Başoğul

Affetmek iki yanı keskin ince bir
jilettir
Ya seni keser
Ya kızdığını

Affet çünkü en çok sana yarar bu
Hem kendini kurtar
Hem de yaşamını...

Köhne Caddeler

Mehmet Can Kamış

Bu defaki durak kimsesiz
Köhne bu cadde ve çok sessiz.
Karanlık, yolun sonuydu.
Bahsettiğim korku buydu.
Âti'deki bu bilinmezlik...
Asla olmayacak olan ben için sensizlik.
Hey! Duy sesimi
Gönül kapındayım, işit dediğimi.
Özgür kuşların uçtuğu o meydan...
Senin, benliğimi çaldığın o an...
Kendimde miyim bilmem?
Bildiğim tek şey, senleyim... Sendeyim...

Unutulan Erkan Eren

Şaşkın ağzı yılgınlık seli
Korku savrulur eteğinde
Bir haykırış perdelenir usuldan
Uzar da uzar içine gecenin

Bu büyüyen sükût içinde
Hatırası bir aşkın gün gibi
Uyanan vaktinde bir baharla
Ve ölüsü andıkça mazinin
Orada insan direndikçe çoğalan

Ağlayan çocuk ıssızlığı
Uyuyan fırtına kulağının dibinde
Unutulmuyor gelişinle gidişin
Yalın ayak bilmediğin yarınlara yolculuk

Anladım bu yüzden ayrıyız biz
Yitirilmişiz suskusunda yüreğimizin kederli
Koynunda hışırdayan şarkısı ağaçların
Ve kuduran imgesiz bir rüzgâr çınlıyor pus gibi

Zaman sabırsız taşıyor aramızdan
Bulunmuyor eskidikçe
Geçmiyor bekledikçe
Unutuldukça hazanı ömrün...

Deniz Yanımdı Turgut Yongacı

Deniz yanımdı
İkinciliksiz zamanlarda
Beyaz, kahırlı bir dumandı diğerinin dudaklarında
Bende sebat, bende sabırdı

Deniz yanımdı
Çekti dudaklarımdan yaşamımı
Akıp giderken ruhum uyanışlarımdan
Maviliğinin altında cesetler vuruyordu kıyıya

Kâbus artığı tüm bunlar
Tüm diğerleri gibi
Kimsesiz bir uçurtma gibi süzülüyorsun boşlukta
İpleri çoktan kopmuş
Düşüyorsun
Peşinden koşup ağaç dallarından indirmiyor kimse
Üstü başı kirli
Yırtık elbiseleriyle oyundan dönen
Ürkekçe, evin kapısından gizlice giren bir çocuk gibi
Suçlu gözlerle bakıyorsun aynada kendine
Kendi azarından ve nazarından korkak

Deniz yanımdı
Suluboya canlı bir resim gibiydi her şey
Biraz bulanık
Biraz gerçek

Geceye Giriş

Mutallip Saydulla

Eğer sessiz ve korkunç olsa da daim
En güzel şeyler gizlenir içine
Benim sevdiğim her şey
Hem de benim sevdiğim kadın
Uzak yerlerdeki anam ve babam
Yıldızlar gibi parlayan dört kardeşim
Benimle kız kavgasına tutuşan o dostum
Ayaklarımı yaralayan sahradaki yol
Ana dilimi öğreten rahmetli öğretmen
Mum ışığında okuduğum o kitap
Mahalleyi toz toprakla birbirine katan o çoban oğlan
Korkup binemediğim o at
Gece şarkı söyleyen yol kenarındaki orman
Daha niceleri gizlenmiştir onun içine
Gece hâlâ korkunçtur senin gözünde
Uzun bir mesafeyi testereyle doğrarken
Çıplak girmek istedim
Özlediğim o geceye

İlla ki Barış Hecesi Döşü

Uygur Orhan

Dilimi yolladım sana / bakıver bir
Korku geceyi hecelerken avluda
Kekeme kalmasın diyedir, hayat çılgın yeri
Kucağı yangın yeri anamızın, ömür törpüsü
Ufarak ahh, bir adımlık karşılarken,
Bir karış ötede uzak ve sözünde saklı döşü
İlla ki

Sesimi uçurdum sana – kulak memesinde tınısı
Sayıklarken kurşunsuz günü, gözlerin hep ellerinli-
Utangaç kalmasın diyedir şiir, saati kurulu şiarı özgür
Böyle asi, böyle keskin teknil dağ uçları zembereğim
Silüeti sıcak mavi ve turuncu türkümüzce dille- şiir- li
Eskimesin o esirgediğimiz sevi hepi topu
İlla ki

Elimi sunuyorum, bir gör neyle
Neylese emek cömert eyler, karışır
Güneşi yemiş avcun, incecikten kara humus
Kapkara kaşın arasından süzüver
Saldırganlar, haydutlar uykumuzu bölüyor yine
Pembe ayacığı uykuda kuşlarımızı vuruyor
Kan damlalı bombalar
Zirvesinde hasreti bir tutam avuçluk
Şavkı vursun diye alınına, öpüp koyduğumuz
Ekmeğini taştan çıkaranların çekici tınyor
İlla ki

Buruşuk bulutlu bir çarşaf göğümüz- vazgeçmeyiz
Toprağın tuzu balı ki barış o- bir karış öte yürek
Çiftleşiyor halkların kardeşliği, eşikte sevi
O büyük ülke ki adsız derinlikte değirmen çarkı
Ruhum ovalarından oynar
Destarı çekilir gamsız kelimelerle bir bayram ki
İlla ki

İvedi Derdimiz Sivilcelerimiz

Erdal Noyan

Biz yatılı okul talebeleri
Çokça yoksul, biraz ezik, avlanılmaya müsait
Oldukça vatanseverdik veya yurtsever
İkisi birden olamıyorduk

Kızlarına tutuluyorduk sınıfımızın
Halkı veya milleti düşünmekten fırsat buldukça
Gündüzlü beş kıza yazılan yatılı kırk erkek
Bir de İngilizce öğretmenimize

Her zaman değil, arada bir bakıyorduk kızlara
İvedi derdimiz yüz belası sivilcelerimiz
En çok vatani veya yurdu kurtarıyorduk
Çünkü biz kurtarmazsak kurtulamazdı

Davaya da yeter ateşimiz, aşka da
Ne de olsa yeni başlıyorduk sakal tıraşı olmaya
Kız dalaşı diye geçiyordu siyaset kavgaları
Karakol tutanaklarına

Tamirci çırağıyla körükleniyordu kanımız
Çırpınıyordu Karadeniz damarlarımızda
Kurşun eritmeye çağrılıydık ve güneşin zaptına
Kırk birinci çeri olmak da güzeldi

Onlar, bunlar, şunlar ayırımında
Karşıtlara yasak her şey, yansızlara bile
Halkın ve milletin çocukları birbirlerini harcıyorlardı
Yurdun ve vatanın anaları dövünüyorlardı

Bir sürü tek yol, her yolun başka tek yolları
Beğenmeyene Türkçe sözlü hafif müzik
Doğruları vardı herkesin ve yanlışları
Çağ tanığımdır, insan yanılır.

Güne telefon sesi ile uyandık. Babam ahizedeki sese him, yaa gibi kısa kelimelerle karşılık veriyordu. Telefonu kapar kapamaz annem, “Kim aradı, ne olmuş?” diye darlasa da babamın bunlara cevap verdiği yoktu. Ben yatağımda arayanın kim olduğunu, neden aradığını kurgularken kapının camlı kısmında babamın gölgesi belirdi.

“Celil! Kalk bakalım, bize iş çıktı.”

İvedilikle giyinip pikabın koltuğuna kuruldum. Hava cemreler düşmesine rağmen soğuktu. Böyle havalarda pikap çalışmak için kendini naza çekerdi. Marşa basınca yine binbir zahmetle uğraşacağımızı düşünsem de bu sefer öyle olmadı. İlk çevirmede hareket etti. Babam, “Hay yaşa be emektar, bugün bizden yanasın demek ki!” dedi. Uykudan uyanmanın vermiş olduğu mahmurluğu atmış gibiydi. Keyifliydi. Emektar pikap zahmetsizce çalışmıştı. Bu bile keyifli olmaya değerd. Ana yol güzergâhında ilerliyorduk. Babam iki eliyle direksiyonu kavıyor, bir yandan da dikiz aynalarını kontrol ediyordu. Bir ara sağ elini direksiyondan ayırdı, yeleğinin fermuarını indirdi. Gömleğinin cebinden sigara paketini çıkarıp direksiyonu tutan sol elinin başparmağına vurdu. Çıkan sigarayı kemikli parmaklarına yerleştirdi. Bu sefer de sigara tutan sağ eli ile direksiyonu kavradı, sol eliyle önce ceketinin, ardından yeleğinin ceplerini yokladı. Aradığını bulamamış olacak ki pantolonunun da ceplerini kontrol etti. Elini güç bela pantolonun ön sol cebine soktu ve çakmağı çıkardı. Sigarayı dudaklarının arasına sıkıştırıp yaktı. Keyfi yerli yerindeydi.

Gözüm yol boyu sıralanmış korulukta idi. Sabahın bu saatlerinde yeşil ayrı bir yeşil oluyor; maviye çalıyordu. Dağların yükseltisinden olacak ki bir sis bulutu kimi yerlerde kümelenip kalmıştı. Babamın ardı ardına yaktığı sigaranın dumanı sis bulutuna karışmaktaydı. Görüş mesafesi azaldıkça içimde korku artıyor, istemsiz kendimi sıkıyordum. Sis bulutunu geçince bir rahatlama alıyordu beni.

Değirmenli sapağına yaklaşmıştık. Bundan sonrası vilayete giden yoldu. Babam ilerledikçe yavaşlıyor, sağa sola bakınıyordu. Yol boyu hiç araca rastlamamıştık. Burası çok işlek bir yol sayılmazdı. Kimileri kestirme yol belleyip buradan vilayete giderdi.

Gelimli Gidimli Dünya¹

Aslıhan Avcı

¹ Öykünün başlığı Yunus Emre'nin dizesinden alınmıştır.

ama bu anca coğrafyayı bilmezlerin işiydi. Her yıl elim bir kaza haberi almırdı bu mevkiden.

Babam pikabı durdurdu. On-on beş adım ilerledikten sonra yolun soluna geçti. Biraz daha ilerleyip yolun yamaçla birleştiği tarafa doğru yönünü çevirdi. Birine sesleniyordu. Bir-iki dakika sonra seslendiği kişi ile yan yanaydılar. Bana el işareti ile gel diyordu. Pikaptan indim, ona doğru yürümeye başladım. Havanın soğuğu kırılmaya başlamıştı.

Adam yaralıydı. Aracı yamaçtan aşağı uçmuştu. Bereket versin ki hem kendi sağ çıkmayı başarmış hem de yoldan geçen biri ile beldeye haber salmış, yardım istemişti. Aradığı babamdı. Babam bu civarda kaza yapmış araçların işlerine giderdi. Ben de onunla giderdim. Bazen uzak bazen yakın; bazen ölümlü bazen kalımlı. Bu ölümlü kalımlı bir kazaydı. Adam sağdı ama ölenler vardı. Kim ölmüştü? Kuşlar!

Vilayette düzenlenen panayırda sirk gösterisi de olacakmış. Kalımlı adam da birbirinden maharetli, eğitilmiş kuşlarını sirke götürmekteymiş. Ee bizim buraları da pek bilmediğinden sabaha karşı kaza yapıvermiş şuracıkta. Kuşların çoğu da sizlere ömür. Kimi kazadan sonra kafesinden çıkıp uçup gitmiş. Kimi kafesinde öylece ölekalmiş. Kalımlı adam çaresiz. Böyle anlatıyordu.

Babam “*Bir hâl çaresine bakarız meraklanma. Aracı anca öğlene çıkarabiliriz ama buradan. Varalım bize, sonrasını hallederiz.*” diyor. Adam bir araca bakıyor, bir kuşlara. “*Yok, ben gelemem.*” diyor. Sonunda ölümlü kuşlarla beraber kalımlı adamın beldeye götürüyoruz. Adam, ölmüş kuşlarının cansız bedenlerini oracıkta koymuyor. “*Gidenler zaten uçup gitti, kalanlar bari burada böylece kalsın.*” diyor.

Eve vardığımızda annem kalımlı adamın ve ölümlü kuşları görünce şaşırıyor ama yol hâlinin binbir türüne şahit olduğundan bunu da kabul ediyor bir süre sonra. Ölümlü kuşlar topluca bir kafesin içinde duruyor. Babam kuşlar acaba dışarıda mı kalsa diyecek oluyor, kalımlı adam kendinden önce kuşları başköşeye koyuyor. Annem o sıra kalımlı adama yaralarını sarması için bir şeyler getiriyor. Getirdikleri sıralanıyor; sargı bezi, tentürdiyot ile başlıyor, ardı arkası karın doyurmaya dönüyor ama kalımlı adam mutsuz, bir o kadar üzgün.

“*Bugüne kadar onlarsız günüm olmadı. Ben nereye onlar oraya. Onlar hem yoldaşım hem ekmeğim kapımın benim. Neylerim şimdi?*”

“*Üzülme kardeşim, cana geleceğine mala gelsin. Bak o kazadan üç beş sıyrıklı sağ çıkmışsın.*”

“*Öhöm!*”

Kalımlı adama teselli fayda etmiyor. Gözüne veriyor. Erkek kısmının ortalık yerde ağlamasını gören annem biraz yadırgadığından azıcık da gülesi geldiğinden belki birazcık da rahatça ağlasın diye mutfığa gidiyor.

Babam konuyu değiştirmenin faydalı olacağını düşündüğünden kalımlı adama havadan sudan bir şeyler anlatıyor. Ben ölümlü kuşlara bakıyorum. Her biri farklı türde adını bilmediğim, ömrümde görmediğim kuşlar. Capcanlı renkleri, parlak tüyleri ile cansız bedenlerine can bekler gibi.

Evde bir sessizlik hâkim. Kalımlı adam yorgun düşüyor, uykuda. Annem gündelik işlerini bir uçtan yapmaya çalışıyor, babam haber bekliyor. Aracın uçurumdan çıkarılma işi bizi aşıyor. Daha kuvvetli bir çekici lazım geldiğinde Nurlulara haber salıyor. Ben kuşları izliyorum.

Saat öğleni buluyor, kalımlı adam uyanıyor. Kuşlarına bakıyor. Ciğerine bir kez daha kor düşüyor. Uyandırdığı bir düş oluyorum.

“*Kardeş, senin aracı çıkarmaya benim gücüm yetmez. İlçeden araç istedik. O geldi mi aracı çıkarırız. O gelene kadar da burada misafirimizsin.*”

“*Sağ olun. Zahmet vermek istemem. Ama bu işi bugün halledebilsek iyi olur.*”

Kalımlı adam belli ki gitmek istiyor... Onu beldeye getirirken türlü umut ve heyecanla yola çıktığını söylüyordu. Kuşları ile birlikte birçok yerde sirk gösterisi yaptığını, kimini bu işe başlarken ediniş kendinin eğittiğini anlatırken gözleri doluyor, sesi çatallanıyordu. Şimdi ne yapacağını bilmez bir çaresizdi.

O gün ilçeden gelecek olan araçtan ses çıkmadı. *Kalımlı adam* yerinde duramaz oldu. Annem *ölümlü kuşları* salonun ortasında öylece gördükçe içi içini yiyordu. Ona kalsa kuşlar oracıkta kalmalıydı. Kuştı, ölümlüydü. Ölmüştü. Ne diye yası tutulacak, cansız bedenleri taşınacaktı. Babam düşünüyordu.

“Kardeş bugün haber çıkmadı. Yarın ola hayrola. Demem o ki kuşlarını bu şekilde görmek seni daha çok üzmekte. Gel bunları hiç olmadı bahçede bir yere gömelim.”

Kalımlı adam oturduğu yerden hışımla kalkıyor. Babamın bu önerisini şiddetle reddediyor. “Ben onları buracığa gömersem ne vakit görmek istesem dağlar aşır nasıl gelirim? Olmaz. Katiyen olmaz.” Annem gözlerini deviriyor. Bu işe anlam veremiyor. Ama kuşların da salonun ortasında oluşuna artık sabrı gelmiyor. *Ölümlü kuşlar* o gece öylece salonun ortasında *kalımlı adamla* birlikte kalıyor. Annem dâhil kuşların yerini değiştirmeyi kimse teklif edemiyor.

Ertesi gün sabaha kar yağışı ile uyanıyoruz. Bu mevsimde bu karın beklenmedik teşrifi aslında çoğumuzu mutlu etmiyor. Özellikle kalımlı adamı. Kar ilçe ile belde arasındaki yolu kapattığından çekici gelemiyor. *Kalımlı adam* gidemiyor. *Ölümlü kuşlar* salonun ortasında kalıyor.

Babam kuşların öylece beklemesine razı olamıyor, annem de rahat vermiyor. Babam kalımlı adamın karşısına bu sefer umulmadık bir fikirle çıkıyor. *Kalımlı adam* bu fikre başta pek yanaşmıyor ama sonrasında kabul ediyor. Ben ise bu fikri duyduğumda kulaklarıma inanamayıp göreceklemlerim ile tasdik etmek istesem de babam asla buna müsaade etmiyor.

Babamla *kalımlı adam* salonun ortasındaki *ölümlü kuşları* alıp evimizin yanındaki atölyeye gittiler. Yaklaşık iki gün oradan hiç çıkmadılar. Kar yağışı mevsimin misafiri olmadı; eridi, yollar açıldı. Çekici araç geldi, *kalımlı adamın* aracı çıkarıldı. Başka bir araca yüklenip yola düşüldü. Yola düşen *kalımlı adam* ve *ölümlü kuşlar*dı. Bize geriye duası kaldı. Annem rahatladı.

Yıllar geçti. Biz Değirmenli sapağına çok gidip geldik yamaçtan uçanları kurtarmak için. Lakin hiçbirinde *kalımlı adam* ve *ölümlü kuşlar* gibisine rastlamadık. Aslında *kalımlı adam* ve *ölümlü kuşları*na bir kez daha rastladık: Televizyonda. Sirk gösterisindeydi kuşlarıyla. İlkinden daha mutlu bir karşılaşma olduğu kesindi. Kuşlarla âdetâ dans ediyordu. *Ölümlü kuşlar* cansız bedenlerinde canlı gibiydiler, sanki biri onlara ruhlarını üflemişti. Tüyleri o günkü kadar parlak ve rengârenk. Babam kuşları izlerken yıllar önce giriştiği bu işin *ölümlü adam* hayata bağlamasına sevinmiş olmalıydı. Yüzü mütebessim, “bak sen şu bizim *ölümlü kuşlara*” diyordu.

Çinare

Heybet Akdoğan

Yürüyor muydu yoksa ıssız kaldırımlarıma arkadaşlık mı ediyordu? Suskun bakışlarla etrafına bakınıyordu. Her taraf gözleri gibi sessizdi. Sokağın sessizliğini bozan yere düşen sonbahar yapraklarıydı. Her şeyden o kadar soyutlamıştı ki kendisini, sesini; veda ettiği dalm duyacağı yaprağın acısını bile hissedebiliyordu.

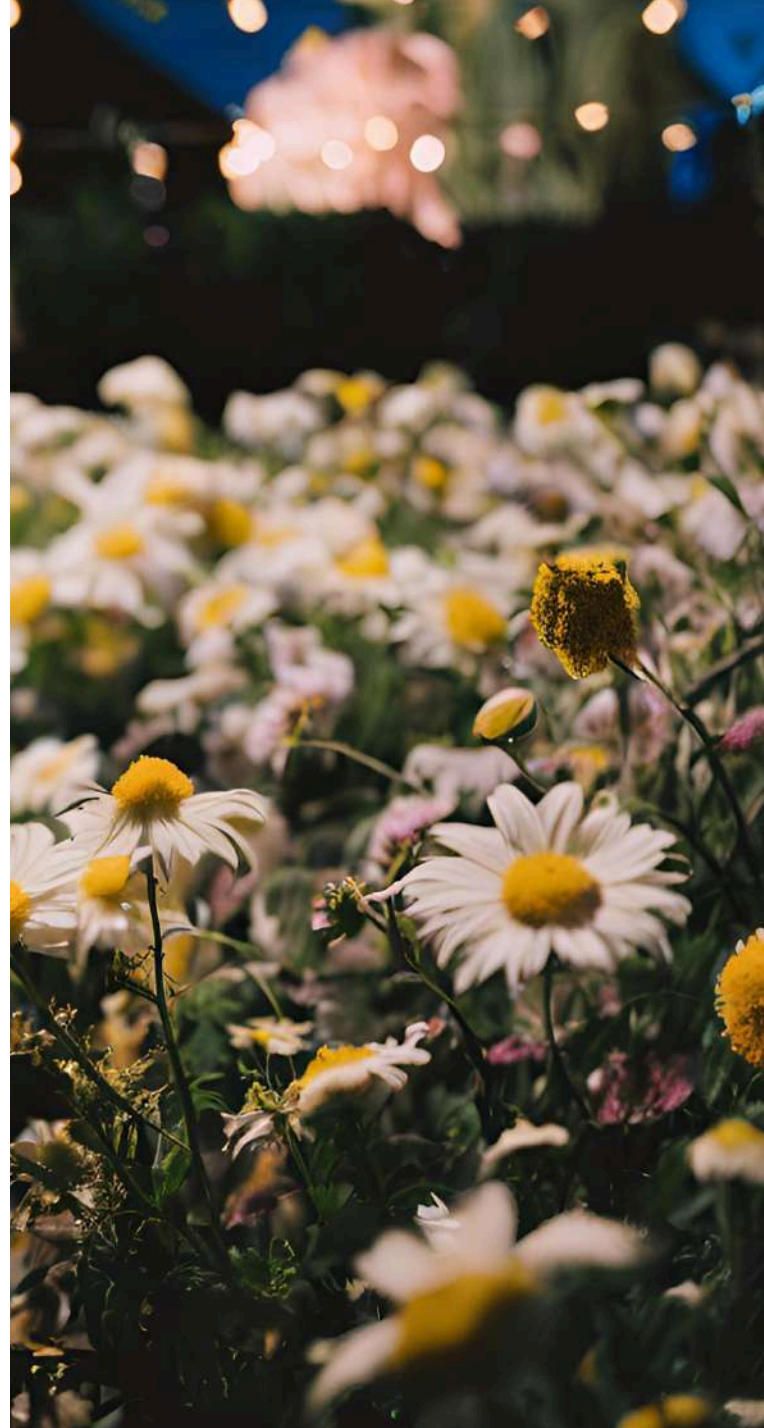
Bir anlığına durdu. Çaresizce bir bekleyiş miydi bu duraksaması? Neden durduğunu dahi anlamak istiyordu. Sadece anlamak istediği buydu. Kendisini bildi bileli her şeyi anlayıp çözümlenmekle geçmişti yılları. Hiç aklına gelir miydi bir gün anlamaya çalıştığı hayatın kendisini bir anlamsızlığa sürükleyeceği? Yine de yükünü ve kahrını çektiği her şeye gülümsedi. Görüp anladığı ne varsa geride kalmıştı. Ama bir şey hariç: Çinare! Muğlak yazgısı. Kitaplardan ve filmlerden öğrenilemeyecek bir sevdâ...

O gideli çok olmuştu. Onu özlemekten çok, yıllarını neden gittiğini düşünerek harcadı. Hâlâ bir cevap bulamamıştı. Acaba onunla konuşma imkânı olsaydı anlayabilir miydi gitme sebebini? Çinare'ye hak verebilir miydi? Oysa sevginin önünde hiçbir engel olacağına inanmıyordu. Bunu ona da söylemişti. Belki de buna inanmadığı için Çinare habersizce gitmişti. Buna rağmen o şimdi nasıldı?

Tekrar yürümeye başladı. Eve gitmeliydi. Yeni aldığı iki paket teksir kâğıdı masasının üzerinde karalanmayı bekliyordu. Kanı çekilircesine eve vardı. Odasına geçti. Masasının karşısındaki duvara kurşun kalemle yazdığı “Çinare bir gün dönecek!” cümlesine baktı ve yazmaya başladı:

“Biz seninle çok şeydik Çinare. En sonunda biraz sevgiliydik. Gözlerimizde ışıltılı düşler gülümserdi. Seni ilk gördüğümde kucaklamıştım acılarını. Acı canını yakmıştı. Ben yakınmıyordum Çinare. Hoş gelmiştin dünyama. Uzanıp dokunmak istiyordum kalbindeki en mahrem duygularına. Biliyordum bana acıyordun; bu yüzden hiç kıyamazdım bana. Kalbini söksem sadece sessizce ölürdün. Huzursuzdun Çinare! Yanmamam için cehennem ateşinden sakınırdın beni. Ansızın hatırlardın aşka söylenecekleri. Konuşurdun. Biraz dalgın biraz da kaygılıydın. Yaşamak diyorum Çinare, umut, acı, özlem ve sabırdan başka nedir? Bizim gibi bir sürüklenişin öyküsü değil midir? Yolunu yitirmiş yıldızlar kaydı başımıza. Garipti! Ama biz geceleri yine de çok severdik Çinare. Ne güzel gülümsüyorsun Çinare! Gözyaşlarını tebessümünle gizlesen de ben senin bu gülüşüne tutkunum. Hüzün ve mutluluk yan yana durunca aşk ne kadar da olgun duruyor. Gül Çinare gül! İnsan gülünce bağlanır yaşama, tutunur sevdaya. Konuş Çinare! Sözlerin mırıldanarak dokunsun kulaklarıma. Birbirimize hep bilinen masalları anlatmıştık. Sıra hiç kendi masalımıza gelmedi. Tüm hatıralarımızı zamansız uçan kırlangıç kanatlarına takıp yolladık. Ellerin Çinare, iki solmuş gül. Tenin solgun, dünya renksiz. Tedirgin bir bekleyişin içindeyiz. Yaklaş yanıma Çinare. Az ötesi boşluk. Ölüm ilk önce bizi bulur. Kıyametin gölgesi serilir yarınlarmızın üzerine. Yeryüzü bir mekân olmaktan çoktan çıktı Çinare.”

Yazısını bitirdikten sonra yamı başındaki yatağına uzandı. Sigarasını yaktı. Çinare ile bir anısını hatırladı. Çinare onun iyi bir yazar olmasını istiyordu. Özellikle herhangi bir üniversitede Türk Dili ve Edebiyatı okumasını arzuluyordu. En güzel yazıları ve şiirleri Çinare için yazmalıydı. Farkında olmadan uyuyakalmıştı. Sigarası yanıyordu. Çinare ile yaşadığı hatıraları, Çinare’ siz geçen günleri hepsi yanan sigarasından kalan kül gibi ufalanıp savruluyordu.

Hava oldukça kapalı, her an yağacak gibi. Zehra, sokağı boydan boya gören penceresinin önüne oturdu. Çevreyi seyre daldı, sokak oldukça hareketli. Öğrencisi, öğretmeni, işçisi, memuru, herkeste bir eve dönüş telaşı; manavlar ve marketlerde akşamüzeri yoğunluğu. İnsanların geliş gidişini karıncalara benzetti. “Kim bilir akıllarında ne sorunlar var?” diye geçti içinden. Öğrencide sınav, ebeveynlerde yarınlaradır... Esnafta vergi, daha fazla kazanma derdi.

Başını kaldırıp göğe baktı; havada dönüp duran birkaç kuş kayıp ağaçlarını arıyordu sanki. Aşağı baktı; sokak kedileri, köpekler. Derin bir iç çekerek insanoğlunun hem kendine hem etrafına yaptıklarını düşündü, sanki iki yüzlü yaşayacakmış gibi hırslı olduğu takıldı aklına. “Ne doyumsuzuz!” dedi kendi kendine. Birazcık tatminkâr olsaydı belki de cennete çevirirdi yaşamı. Apartmanlara baktı; birbirini boğan aralıksız binalar kapalı perdeleriyle sanki hüznü bir bekleyiş içindeydiler. Çok azının içinde çocuk cıvıltısı var, diye düşündü. Kimi balkonlarda birkaç saksı çiçekle kendine yeşil alan yaratmış ev sahibi - kendisinin de yaptığı gibi- kimi camla kapalı balkonlarda havayla arasına camdan sınır çekmiş. Görüntü şeffaftı ama yine de camın ardıydı. Taşıtları da karıncalara benzetti; bir yoğunluk, herkes bir yerlere yetişme derdinde. Bu dünyada her şeye yetişip işini bitiren var mıydı acaba?

Yemeği hazır. Eşi işten geç çıkacağını söylemişti. Kalkıp bir kahve yaptı kendine, kitaplığından bir kitap seçti, bilirdi her kitabın farklı bir dünya olduğunu. Okumayı severdi ama o an okumak gelmedi içinden, önündeki masaya bıraktı kitabı. Çocukları başka şehirlerdeydi. Onları çok özlediğini hissetti. Torunlarını düşününce kendini tek tük kalan ağaçların etrafında dönen kuşlara benzetti. Dışarıyı izlemeye devam etti. Kaldırımında küçük adımlarla zorlukla yürüyen yaşlı bir teyze; bir elinde bastonu, diğer elinde alışveriş torbaları. O da yaşam mücadelesi veriyordu. Okuldan dönen bir grup liseli gencin kendi aralarında hararetle hararetle konuşmasının sokağa canlılık kattığını duyumsadı. İyi ki onlar var, diye düşündü. Sokak lambaları, evlerin ışıkları yavaş yavaş yanmaya başladı. Her evde bir ocak kaynıyor, bir baca tütüyor da kahırlı mı zehirli mi, kim bilebilirdi? Çişil çişil yağmaya başlayan yağmurla suların ince ince yokuştan aşağı yol alışını izledi. Sonra denizler, hiç görmediği okyanuslar geçti aklından. Çukurda kalan evleri düşündü, yağış bol olduğu zaman sel basardı oraları. Çocukluğundaki günler geldi aklına; çatısı akan evlerini su bastığı zamanlar. “Gitsin de gelmesin o günler!” dedi kendi kendine. Ama yine de güzeldi o günler, dostluklar samimiydi. Çatı kapı komşuluklarla insanın insana güveni, küçük de olsa her evin bir bahçesi vardı.

Camin Ardı

Fatma Nişancı

Kentleşme denen illet insanın yalnızlaşmasıydı aslında. Kapının zil sesiyle tüm düşüncelerinden çıkıp o âna döndü.

Akşam yemeği çayından sonra eşyle birbirlerine günlerinin nasıl geçtiğini sorup anlattılar. Eşinin yüzüne sevgiyle baktı, “İyi ki varsın!” dedi. O an aklından neler geçtiğini söylemedi.

Kalp Çürüğü

Munise Senem Uçar

Sırların kurak coğrafyasında izini kaybettiklerim.
Lara'nın kalbine yolculuk...

Ağaç kabuklarından yedi ölçek kalp çürüğü bırakıyorum şuraya. Gözlerimden taşanlarla evden uzaklaşıyorum. Durmadan soruyorlar. Ben kimdim? Ne yapıyordum? Lara'yı ilk nerede görmüştüm? Ahretlik sorular beynimi kemiriyordu. Biraz daha sürse bu sorgu sual delirecek gibiydim. Onlara şunları söyledim:

"Ben Pırıl,

Ağaç kabuklarından yedi ölçek kalp çürüğü bırakıyorum şuraya.

Unutmaya gidiyorum beynimin içinde çalan gümbürtü seslerini.

Özlemin karşı yakasında hüznün var.

Özlemek her yerde ve daima."

Bedenime damar yoluyla enjekte edilen susturucu yüzünden tekrar uyukluyorum. Harikalar diyarında gibiyim. Koynumda yağmurun devasa damlaları... Ve Lara'nın camdan kalbiyle yol alıyorum. Kendimi iyi hissetmemi sağlıyor tek bir şey. Kelebekler, kelebekler... O beyaz ipeksi kanatlarıyla etrafımı sarıyorlar ve işte büyüleniyorum.

Yıldızları kollarken böyle olacağını düşünmemiştim hiç. Ansızın tuzak kuruyorlar ayaklarıma. Ayaklarımin telaşla gittiği yolda ben de artık olacaklardan habersizim. Birkaç akasya ağacının insanın ruhaniyetine, mahiyeti bilinmez çapta derinlikler açacağını nereden bilecektim. Birkaç ağaca yaslamıştım sırtımı. Karşımda Yıldız Dağının can çekişen kıvrımları... Hayat ittirek devam ediyordu. Birkaç ağaç yüzünden çocukluğumun saflığını çalıyorlardı ömrümden. Sırtımda kamburumla yürüyordum. Kolay değildi bu. Faturası ağaçlara kesilmiş ve borcum varmış diye yüz yüze bakamıyorduk hiç kimseyle.

Sanıyorum çocukluğumda nedenini bilmediğim sırlar fisıldandı kulağıma. Ve bu sırlar yüzündendi başıma gelenler. Sırlar görünürde şarkı notalarıydı. Şarkı gecenin şarkısıydı. Çocukluğumda sevgisizlikle parçalanmıştı ruhum. Olabilecek her yerde her zaman sırlarla ve mezar taşlarıyla selamlaşıyorduk. Gecenin şarkısı durmaksızın çalıyordu. Hiç bitmiyordu yankısı. Zaman öylece akmaya devam ediyordu.

Ve ben artık çocuk değildim. Fakat hâlâ sırlarım vardı. Dedim ya sırlar görünürde şarkı notalarıydı. Fakat aslında onlar kurak coğrafyadan gelen ağaçların yapraklarındaki hisırtı sesleriydi.

Lara ile günlerimiz su gibi fakat neşe içinde geçiyor. Hiçbir güç gösterisinin beni, onu sevmekten alıkoyamayacağını biliyorum. Lara ile ağaçlardan konuşuyoruz. Gece olduğunda evin terasındaki betona dümdüz uzanıp yıldızları seyrediyoruz. Birlikte uzun uzun ve özgürce kahkaha atıyoruz. Lara bana hayallerinden bahsediyor. Bu kurak coğrafyada hayaller onlara tutunamayacak cinsten mitolojik masallarla dolu ve hayallere asla erişilemiyor. Neden mi? Çünkü hayaller mutluluk veren serüvenlerdir. Gerçek hayatta ise ne yazık ki serüvenlere yer yoktur.

Lara'nın gülüşündeki masumiyet içime işliyor. Kendimin o kadar masum olmadığını hatırlıyorum.

Uyandığımda başımdaki ağrıdan beynimi zonklatıyor hissediyorum. Koluma serum takmışlar. Başımda beyaz önlüklü iki adam birbirleriyle konuşuyorlar. Birisi diğerine "Kendine geliyor galiba," diyor. Gözlerimi tekrar güçlükle araladığımda burasının bir hastane odası olduğunu anlıyorum. "Neredeyim? Buraya nasıl geldim?" diye soruyorum doktorlara. Beni adliye koridorunda baygın halde bulduklarını hemen apar topar hastaneye yetiştirdiklerini söylüyorlar ve ekliyorlar. "Bugün şanslı gününüzdesiniz Pırıl Hanım!"

Beni derin düşüncelere sevk eden ve uykuluyken gördüğüm hayalin tesiriyle Lara'yı ve çocukluğumu anıyorum. Başımdaki doktorlara sesleniyorum: "Beni geri götürün." Soruyorlar: "Nereye?" diye. "Adliyeye..." diyorum. "Boşanma davası vardı bugün, iki çocuğumun velayetini isteyecektim. Başka hiçbir şey istemiyorum. Lütfen!" diyorum.

Doktorlar şaşırıyorlar. "Pırıl Hanım sakın olun lütfen! Sizi müşahede altında tutmak zorundayız. Hem saatlerdir buradasınız. Dava düşmüştür muhtemelen." diyorlar.

Saate bakıyorum. Kulağımda evlatlarımla sesi çınlıyor. Kalbimin sıkıştığını hissederek istemeden de olsa yeniden uykuya teslim oluyorum.

Peki ya Lara'nın kalbi neresi? Hangi huzursuzlukla savaşıyor, hissediyorum? Hayatın çalkantısında debelenirken ruhum, ayaklarım yere basıyor mu?

"Beni dinle Lara. Senin kalbin saklı bir çiçek bahçesi... O bahçede huzuru iliklerime kadar yaşadım. Velev ki bahçenin çiçekleri solsun, ne çıkar. Sen çocukluğumun en bulunmaz günlerinde fikrime ışık oldun. Kalbim, kalbine yolculukta türlü badirelerden geçti. Şimdi durulmak ve dinlenmek zamanıdır. Çocukluğumun gözlerinden çalındı onun neşeli halleri. Fakat sen geldin. Kalbinle geldin. Seni arkadaştan öte dost bildim. İyi ki geldin."

ÇEVRESİNDEKİ KUŞATMAYI ÇİÇEKLI ŞİİRLERLE AŞAN KADIN: DİDEM MADAK HATİCE EĞİLMEZ KAYA

Pippi Uzun Çorap; turuncu saçlı, sürekli düşler kuran bir çocuk roman kahramanı. Seksen kuşağının belleklerinden silinmeyen tuhaf görünüşlü bir kız. “Çiçekli Şiirler Yazmak İstiyorum Bayım” (s.48) şiirinde ilk söz ona ait: “Zenciler prensesi olacağım, hayat işte asıl o zaman başlayacak.” Hayat kimileri için hiç başlamaz, onların mutlu olma eşikleri ötekilere oranla olağanüstü derecede yüksektir. Ve çocukluk bütün yitik hazinelerin gizemli kalesi! Didem Madak da mutluluğu çocukluğunda yitirenlerden. Uzun Çorap Pippi değil aslında hayatın eşiğinde durup onun başlamasını bir parça heves bir parça umutsuzlukla bekleyen, şairin ta kendisi.

Çiçekli Şiirler Yazmak İstiyorum Bayım, Madak'ın ilk kitabı Grapon Kağıtları'ndaki şiirlerden. Kitabın kaleme alındığı yıllar 19 yaşında yaptığı yanlış evlilikten dört yıl sonra boşandığı, iki kere üniversiteyi terk ettiği, İzmir Bornova'da bir apartmanın bodrum katında yaşadığı, kız kardeşi Işıl hariç hiç kimseyle görüşmediği, başörtüsü ve pardösü ile kadın kimliğinden kaçmaya çalıştığı yıllara denk geliyor. O yıllarda mistik arayışlar içine de girmiştir. Grapon Kâğıtları 2000'de “İnkılap Kitabevi Şiir Ödülünü” kazanır. Didem Madak ödül töreninde başörtüsünden sıyrılır. Birkaç ömre bile fazla gelecek kadar değişimin, acının yaşandığı bir dönemde yazılan bu kitapta ve doğal olarak “Çiçekli Şiirler Yazmak İstiyorum Bayım” şiirinde onlarca çoğu karamsar duygu etkin. Üstüne üstlük kendini güvende hissetme duygusunun yoksunluğu, annesiz geçen çocukluğun yarattığı sürekli hüznün hali, dış dünyaya karşı gelişen kuşkulu duruş da cabası.

"gün akşam oldu" diyorum.
Ekmek kırıntıları atıyorum kuşlara,
Cam kırıkları yiyorlar.
Rüyamda bir kâse dolusu suyun içinde
Rengarenk yap-boz parçacıkları
Anlatmak istiyorum, dinlemiyorsunuz.
Hayır, sanırım sabahı bekleyemem.
Bilmiyorum.
İnsanlar rüyalarını acilen anlatmalı.
On dört yaşındaydı ruhum bayım
Bir mermer masanın soğukluğunda yaşlandı.
Protez bacaklar taktılar ruhuma ince ve beyaz
Gıcırdaya gıcırdaya dolaştım şehri.
Protez bacaklarıma bile ılık çaldılar
O ara içinde çiçeklerden oluşmuş
bir silahsız kuvvet ablukaya alındı
Sinemalarda da "orgazm gıcirtıları" oynuyordu.
Kaçmaya çalıştım. Olmadı.
Bu nedenle çiçekli şiirler yazmayı
ruhum açısından faydalı buluyorum.
Neyse işte
Ben her filmi hatırlarım
Sinemaların hiç bitmeyen gecesine
sığdığım çok oldu.
"Sofî'nin Tercihini" seyrederken çok ağlamıştım
Öpüşen guramilerle ilgili bir film yapsalar
onu da mutlaka hatırlardım.
İnsan içinde çevrilen bir çıkırığın sesini unuttur mu?
Hem sonra ben hatırlamaya alışkım.
Bir "eşya toplayıcısıyım" bayım
Büyük gemiler de yok artık
Büyük yelkenler de
Büyük kağıtlar yakmak istiyor şimdi canım
İşte az önce karabatak daldı suya
Bir süredir de kayıp
Dünyayı yutmuş olarak çıksa da ortaya
Ölüm çok iri bir sözcük değil bayım
Kasımpatları kadar acı kokuyorum biliyorum
Ama siz sobada sucuklu yumurta pişirip yiyen
Yoksul bir aşkın güzelliğini bilir misiniz?
Bir gül bir güle derdi ki görse...
Yalan söylüyorum
Güller bu sıra hiç konuşmuyor bayım.

Kaynak: Didem Madak, Grafon Kâğıtları, 2. Basım, Metis Yayınları, 2012, İstanbul

Yeniden Nurhayat Kayar

Bavulum ağırdı. Buna rağmen atmıştım kendimi dışarı. Yürüdükçe ağırlaşıyordu. Henüz otuz beş yaşında olmama rağmen sanki yüzyıllık bir esareti biriktirmiştim. Tekerleklerin çıkardığı ses kulaklarımı tırmalıyordu. Otopara daha vardı. Taksiiye binmemiştim henüz. Ne anlatayım size bilemiyorum. Sadece bir köşede oturmuş olan biteni gözden geçiriyorum.

Deminden beri başımın üstünde dönen sinek sonunda defterimin üzerine konmuştu. Ben kovdukça geri geliyordu. Besbelli dışarıdaki soğuktan kaçanların sonuncularındandı. Ben de kaç yıldır dışarıyı kötü, soğuk diye içeri kaçmıştım. Sığınmıştım bir adama. Hatta işimden bile ayrılmıştım. Çünkü evlendikten sonra çalışmayıp çocuk büyütecektim. Sinek hâlâ başımın üstünde dönüp duruyordu. Sonra da defterimin üzerine konuyordu. Son demlerini yaşıyordu âdeta. Bir vuruşta gidecek gibiydi. Mayısıştı iyice.

Otoparda oturmıştım sonunda. Son paramın bir kısmını taksiiye verip gelmişim. Sanki defterim “Aç ve yaz!” diyordu bana. Aslında anlatacaklarım çok fazlaydı. Belki sonrasında birileri okur yazdıklarımı diyerek yazmaya başlamıştım bile...

“Hayatım ne yazıyorsun?” diyen sesle irkildim birden. “Hiç, belki ileride romancı olur çıkarım.” “Sana hiçbir şeyle uğraşma, sadece beni sev demedim mi?” “Ama...” Anlamıyordum ısrarla. Dediğini yapıp bırakıyordum kalemi. Sadece onu sevmek ne demektir? Hiç düşünmemiştim. Sanki bir uyuşturucu hap almış gibi uyuşmuşum. Bir nevi beni çok seviyor masalı yaratmışım kendimce. Kedimi bile istemiyordu. Dediği şey suydı. “Sadece beni sev aşkım!” Oysa kedicüğimin bana neler kattığını sonradan anlayacaktım.

Fakat bu sırada onu da barınağa teslim etmişim. Hiç kafa yormamışım bu davranış üzerine. Sadece büyülenmiş gibiydim. Belki de bir algı operasyonuydu olan biten. Ancak dar kapsamda yaşanıyordu her şey: İki kişi arasında. Annem arıyordu sürekli. “Kızım işini niye bıraktın?” diyordu ikide bir. Verdiğim cevap gülünçtü: “Anne beni çok seviyor. Ona bağlı olmamı istiyor. Senin çevren benim” diyor. İlk başlarda bu durum bana da sevimli gelmişti. Ama bir gün kapı çalındı ve kapıyı açınca alımlı bir kadınla karşılaştım. “Buyurun” dedim. “Fazla vaktinizi almayacağım. Biz Zafer’le görüşüyoruz. Sizden ayrılmak istiyor ama söyleyemiyor,” dedi. Beynimden vurulmuşu dönmüştüm. Ne yapacağımı bilemedim. Kadının boğazına sarılmak istedim. Ama önce Zafer’i boğazlamam gerekirdi. Ben böyle biri değildim. Nasıl kapılmışım şıpsevdi birine? Nasıl anlayamamışım? Kapıyı hızla kapadım. Kolumu ısırtıp sesimin duyulmasını engelledim. Annem haklı çıkmıştı. Şimdi ne yapacaktım? Ama “Dur!” dedim. “Akşam olsun gelir o yine bana,” diyerek beklemeye koyuldum. Sonra bir hışımla kapıyı çekip çıktım.

Nasıl olur da sevgi dediğimiz şey bu kadar ayağa düşerdi. “Ya işte Aysun, sen kendi yaptığımıza bak! Bir adam için işinden ayrıldın,” dedim. Daha önce aldığım felsefe eğitimine gitti aklım. Sorular sormuştuk birbirimize uygulamada. “Sevgi neydi?” Hiç kendi kendime bu soruyu sormamışım. Bir kedi bile anlatamamıştı bunu bana kör olmuşum. Bu yüzden karşımdaki insanın sevgi anlayışını da bilememişim. Sadece şu anda tepemde gezen bu sinek gibi son demlerimi yaşarken mayışmış kalmışım. Oysa bu ölüme gitmekti. İşimden ayrılmış olmak da ayrı bir konuydu. Şimdi yeniden iş aramak gerekecekti. Ve anneme doğru gitmeye hazırladığım bu saatlerde düşündüklerimi yazıya dökmek beni iyileştirecekti belki. Ama önce bu sineğin yaşadıklarını yaşayacaktım. Birileri benden kurtulmaya çalışırken birileri de “ben sana demedim mi?” diye bana vuracaktı. Bu hayvan da bu silleleri yiyordu şu an. İki bir ellerimle kovuyor, ölsün diye vuruyordum. Ama o da son hamlelerini yaparken kaçıp yaşamaya devam ediyordu. Sanki beni anlatıyordu.

Yazmayı bırakıp defteri kapattım. Yolcular bir yandan gelirken bir yandan da gidiyordu. Ben ise Zafer’le son konuşmamızdan sonra terk ettiğim eve bir daha dönmecektim. Annemi de henüz aramamışım. Baktım sinek yeniden havalanmış, etrafımda dönüp duruyordu. Kaçış yoktu ama “belki bir çare bulunur” diyordu âdeta. Öldürmekten vazgeçip çaycıya seslenmişim bile. “Bir demli çay alabilir miyim?”

Deliler Evi

Ayşenur Aysel

Beni deli diye bir akıl hastanesine kapattıklarında henüz on beş yaşındaydım. Kaybetmeyi bilmeyecek kadar genç, ama kaybettiklerini anlayabilecek kadar olgun bir yaşıydım. O zamanlar her şey sisli bir rüya gibiydi; hatıralarım kesik kesik, kopuk ve bulanıktı. O günlerden bana armağan kalan şeyler, akli başında olmayan hatıralardı.

Gözümün önünden gitmeyen birkaç görüntü var. Akıl hastanesi, garip bir şekilde bir morgun tam karşısına inşa edilmişti. Sigara odasının penceresinden görünen tek manzara morgdu. Her gün oradan cenazeler uğurlanır, aileler ciğerlerini söke söke ağıtlar yakar, gözyaşı dökerdi. Sanırım devletin ya da hekimlerin amacı, tam anlamıyla delirmeyen misafirlerini de iyice delirtmekti. Bir büyükbaş hayvanı bile bayıltacak kadar ağır ilaçlar içiriliyordu bize. Yemekler ise korkunçtu; tatsız, soğuk ve özenilmemiş. Hemşireler ise... Hepsi birbirinden acımasız ve duygusuzdu. Sanki özellikle böyle seçilmişlerdi. Krem rengiyle boyanmış duvarlar, içindeki insan kalabalığına rağmen her zaman buz gibi soğuktu. Sözde hastalarının onlara göre “delirmiş insanların” içini ısıtabilecek tek şey, parmaklıkların ardından bazen görünen güneşti. Bahçeye yalnızca “seçilmiş” deliler çıkabilirdi ama o da köydeki bir tavuk kümesi kadar küçüktü. Orada bir tabure ya da bank bile yoktu; sanırım bir an bile rahat edeceğimiz düşüncesinden korkuyorlardı.

Deliler burada ikiye ayrılıyordu: Bu cehennemden çıkmayı hedefleyenler ve burada ölmeyi bekleyenler. O yaşta şunu anladım: İnsan, tüm şartlar uygun olsa bile bazen ölemiyor. Ve ölememek, insanı daha da hırçınlaştırıyor. Yetkililer ise yaşanan sinir krizini ya da isyanı “biraz daha delirmek” olarak kabul ediyordu. Her krizde ilaçların dozu artırılıyor, bizi bayıltmak için bir nevi bir inekten deveye geçiyorlardı. Doktorların, hemşirelerin ve diğer görevlilerin tek derdi, nöbetlerinin sakin ve huzurlu geçmesiydi. Bizim kırılan kalplerimiz, yıkılan hayallerimiz, çoktan kaybolmuş geleceğimiz onları ilgilendirmiyordu. Onların önem verdiği tek şey, maaşlarını zamanında alıp huzurlu bir gün geçirebilmektir ama delilerin dünyasında her şey farklıydı.

Bahadır'ı ve onun o meşhur repliğini asla unutamıyorum. Saçları dökülmeye başlamış, hafif göbekli ve sürekli hareket eden biriydi. Her sabah hayata neden geldiğimizi sorar, ardından düşünüyormuş gibi yapıp kendi sorusuna cevap verirdi. Her defasında, sanki o anda hayatın anlamını keşfetmiş gibi bir ciddiyet olurdu yüzünde. Sanırım şizofrendi. Hayatın manasını aradığı o anlarda aslında bir hayatı olduğunun bile farkında değildi.

Kendi başına yaşayamayan, çorabını bile giyemeyen ve yaptığı tek şey çekirdek çitlemek olan bir adamdı. Bir de Neriman vardı. Türbanını asla başından çıkarmayan, dini inancı güçlü bir kadın. Onun en ilginç özelliği, her soruya aynı cevabı vermesiydi: “Şimdi ne yapacağız? Öleceğiz artık.” Teşhisini hatırlamıyorum, ama yıllarca baktığı annesini kaybettikten sonra, hayatını tek bir cümleye ve iki soruya sığdırdığı için buraya kapatılmıştı. Son olarak hatırladığım kişi Erdal abiydi. Alkolik olduğu için kendi isteğiyle yatan bir mahalle abisi. Yirmili yaşlarında sevdiği kızı başkasına verdiler diye içkiye sığınmış, hayatını bu uğurda harcamış bir yaşlı delikanlı. Hababam Sınıfı'nın Mahmut Hoca'sı kıvamında, dışarıdan sert görünüyor ama aslında yardımsever biriydi. Kendisi dışında herkes için faydalıydı; tam bir babayiğit. Bazen kolonya isterdi, ama neyse ki içeriye alınması yasaktı.

Gelelim bana... Ailemi bir trafik kazasında kaybettikten sonra toparlanamadım. Konuşmayı kestim, yemek yemeyi reddettim ve haliyle çok kilo verdim. Halalarım ve babaannem beni benden daha çok düşündüklerini sanarak çözümün özel bir doktora yüklüce para ödeyip, ardından beni devletin tımarhanesine yatırmak olduğuna karar verdiler. Oraya girdiğimde camı yanmış ama sağlıklı bir insandım. Çıkarken ise insan olduğumdan bile emin değildim. İyileşmek için yatırıldığım yerde günden güne kötüleştim. Kötüleştikçe bir yana âdeti çürüdüm. Beynimden başlayan çürümeye, önce ellerime, ardından sırasıyla tüm organlarıma yayıldı. Günden güne hızla ilerledi bu çürümeye. Öyle ki artık bedenimin çürüten kokusunu duyuyordum. Evim dışında hiçbir yerde güvende ya da huzurlu hissetmedim. Bu yüzden dışarı çıkamadım, çalışmadım, hayatımı kazanamadım. Ve beni “çok seven” yakınlarımla büyük desteğiyle, şimdi de başka bir akıl hastanesine yatırıldım. Bunları size yeni tımarhanemden yazıyorum.

Çok şükür ki burada ne bir manzara var ne de bir sigara odası. Ölü de yok ölü yakını da. Tek gördüğüm şey bir cihaz, çeneme sıkıştırılmış tıkaç benzeri bir alet ve birkaç yetkili. Anlayacağınız, terfi ettim. Bir üst mertebeye...

Kasaba

Ferda İnanoğlu

Kargalar karnını doyurup ağaçlara tüneyeli epey bir zaman geçmişti. Güneşin soluk ışıkları, caddeleri ve sokakları nazikçe okşayarak gökyüzünün en yüksek noktasına doğru yükseliyordu. Küçük kasabanın en sessiz saatleriydi bunlar. Belediye binasının büyük camlarından, memurların küçük hareketleri gözlemlenebiliyordu. Parktaki emekli amcalar suskun bir şekilde yolu izliyor, aralıklı olarak geçen araçların ritmine ayak uyduruyorlardı. Bu kasabada trafik ışığı yoktu; insanların kendi kuralları vardı, gözleriyle, elleriyle anlaşıyorlardı. Başta garip gelen bu düzen artık bana tanıdık bir melodi gibi geliyordu.

Taş kaldırımından yavaş adımlarla ilerliyordum. Sanki kanım bile hareketsizdi. O eski aceceliğimden eser yoktu. Yüzüme vuran ılık rüzgâr beni hazırlıksız yakaladı, içimi bir ürperti sardı. Bu sabah ikinci kez uyanmış gibiydim. Sabahın erken saatlerinde yüzümü yıkamak için sokağın başındaki çeşmeye gitmiş, borudan akan serin suyun ferahlığında kaybolmuştum. Belki de gerçekten yeni bir hayata uyanıyordum.

Meydanın ortasındaki şadırvandan su köpürerek havuza doluyordu. Çevresindeki lahanayı andıran renkli bitkiler gözüme çarptı. Buraya geldiğim çocukluk yıllarımda, bakımsız sardunyalar süslerdi havuzu. Şimdi ise kasabanın yüzü değişmiş, ama ruhu aynı kalmıştı. Suya baktım ve içimde eski bir his yankılandı. Suyu her zaman sevmiştim, belki de geçmiş bir hayatımda balıktım diye gülümsedim.

Şadırvanın etrafında dolanarak arastanın kapısına vardım. Devasa kapılar tamamen açıktı. Dükkânlardan yayılan tatlı kokular burnuma ulaştı. İçeri girmeden önce tütün kolonyasının tanıdık kokusunu içime çektim. Köşedeki dükkâna yaklaştım. Eskiden olduğu gibi tombul dükkân sahibinin bana tütün kolonyası ikram edeceğini düşündüm ama içeride kimseyi göremedim.

“Kimse yok mu?” diye seslendim.

Tezgâhın arkasından tombul amca başımı kaldırdı. “Buradayım, iğne kutusunu döktüm, toplamaya çalışıyorum.” dedi.

Yıllar geçmişti. Onun artık yaşlanmış yüzüne baktım. Saçları bembeyazdı, eskiden canlı olan gözleri biraz solgun ama hâlâ sıcak bakıyordu. O an yüreğimde bir sızı hissettim. “Beni tanıdın mı?” diye sormak istedim, fakat cesaret edemedim.

“Bir metre beyaz kurdele alacaktım,” dedim.

“Tamam, hanımefendi” diye cevapladı. Anlaşılan beni tanımamıştı. Yıllar insanı değiştiriyordu, bazen en çok hatırladığımız yüzleri bile yabancı kılıyordu. Ancak gözlerinde bir tereddüt gördüm. Sanki beni tanıyacaktı gibi uzun uzun baktı, ama sonra vazgeçti. Kurdeleyi sarıp uzattı. Parasını ödeyip çıkarken bir an duraksadım, içimde eskiden kalan o çocuksu beklentiyle döndüm ve sordum: “Tütün kolonyası ikram etmeyecek misin?” Dükkânın içinde kısa bir sessizlik oldu. Zaman sanki geriye gitti. Yıllar önce burada, tam bu noktada, bana o kolonya şişesini uzatan biri daha vardı. O an gözlerimin önüne onun yüzü geldi: Murat...

Küçük kasabadan aniden gitmesi, ardında bıraktığı bilinmez sessizlik, içimde cevaplanmamış soruların yanıtları... Kalbim bir anda sıkıştı. Bu küçücük dükkânda, o eski günlerin dayanılmaz kokusunu içime çekiyordum. Murat'ın bana söylemediği bazı gerçekler vardı. Peki, neydi bu gerçekler? Neden bana geri dönmedi?

Tombul amca yavaşça yerinden kalktı, gülümseyerek tezgâhın altından küçük cam bir şişe çıkardı. Önceden olduğu gibi, itinayla avuçlarına döktü. Tütün kolonyasının kokusu havaya yayıldı.

“Önceden de böyle severdin,” dedi usulca.

Kolonyanın mis gibi kokusunu daha iyi hissetmek için gözlerimi kapattım. Yıllar sonra bile bir koku, bir anı, bir mekân, bizi geçmişe götürebiliyordu. Belki de bazı soruların cevapları, onları sormayı unuttuğumuz anda ortaya çıkıyordu.

Arastanın ihtişamlı kapısından çıkarken, içimde bir şeylerin kıpırtısını hissettim. Ayaklarım beni farkında olmadan meydana götürdü. Şadırvanın yanındaki taş banka oturdum. Su şırıltıları arasında hafif bir rüzgâr saçlarını savurdu. Gözlerimi kapattım. O an birinin bana yaklaştığını hissettim. “Çok zaman oldu,” dedi tanıdık bir ses.

Gözlerimi açtım. Karşımda, hâlâ aynı derin bakışlara sahip olan Murat duruyordu. Kalbim hızla çarpmaya başladı. Ne söylemem gerektiğini bilemeyecek kadar şaşkındım. Yıllarca kendi kendime sorduğum sorular, şimdi kartopu gibi büyüyordu.

“Murat...” dedim sadece, fısıltıyla.

Oturdu, bakışlarını suya dikti. “Sana anlatacak çok şeyim var,” dedi. “Ama önce, bir yerden başlamalıyız.”

O an anladım ki bazı hikâyeler bitmez. Yarım kalanlar, dönüp dolaşıp kaldığı yerden devam ederdi. Ve belki de o gün, benim hikâyemin yeniden başladığı gündü...

İnsanca Yaşamın Savunucusu Tezer Özlü

Serpil Tuncer

1943’de doğdu, 86’da öldü. Resmi kayıtları göre sadece kırk üç, gerçekte ise kırk dört yıl yaşadı. *“Yeryüzüne Dayanabilmek İçin”* *“Yaşamın Ucuna Yolculuk”* etmek zorunda kaldı. *“Eski Bahçe Eski Sevgi”* de soluklandı, *“Çocukluğunun Soğuk Gecelerini”* bizlere anlattı ve diğer anlatmadıkları *“Kalanlar”* da toplandı. Yazdığı bir romanı daha vardı ancak ne yazık ki basılmadan kayboldu. Tezer Özlü, bu kısacık yaşamına öyle acılar sığdırdı ki *“Yaşamla ve ölümlle hesaplaşmak için yazıyorum.”* dedi.

Tezer Özlü; 10 Eylül 1942 tarihinde, Kütahya’nın Simav ilçesinde, Nimet Servet Özlü ve Sabih Özlü ‘nün üçüncü çocukları olarak dünyaya geldi. Ancak aile, Tezer Özlü’yü nüfus kayıtlarına 10 Eylül 1943 olarak yazdırmıştır.

“Öğretmen bir anne, hem öğretmen hem de hukukçu olan idealist bir babanın çocuğu olarak dünyaya gelen Tezer Özlü, anne ve babasının işi nedeniyle çocukluğunu Simav, Ödemiş ve Gerede gibi Anadolu şehirlerinde geçirmiştir.

Aile, 1945 yılında İzmir’in Ödemiş ilçesine taşınır. Bu şehirdeyken Sezer ve Tezer, dünyanın sonunun nerede olduğunu ve yolların sonunun nereye kadar gittiğini merak ettikleri için Ödemiş’ten kentin dışına kadar yürürler. Dört bin nüfuslu bir Anadolu kasabasında, henüz altı yaşındayken dünyaya bakmayı öğrenen Tezer Özlü ‘nün pek çok anlatısında yer alan ‘gitmek’ izleği, çocukluk dönemindeki bu deneyimine dayanır.”¹

İlerleyen yıllarda Tezer Özlü öğrenimi için İstanbul’daki Avusturya Lisesi’ne gider. Rahibeler eşliğinde katı Alman disiplini ile yetişir. Tezer Özlü yazmış olduğu *“Çocukluğun Soğuk Geceleri Üzerine Söylemek İstediklerim...”* isimli yazısında gittiği bu okulla ilgili olarak şunları söylemektedir:

“Bu kitapta bir şoku anlatmak istedim. On bir yaşındaki, bir Türk küçük burjuva ailesinin çocuğunun yirmi yaşına dek okumak için gönderildiği İstanbul kentindeki çeşitli yabancı okullardan biri olan Avusturya okulunda karşılaştığı Batı kültür ve eğitiminin yaşattığı şoku.

Küçük burjuva ana babalar, Türkiye Ulusal bağımsızlık savaşından sonraki heyecanlı kuşağın vatansever kişileridir. Taşradan İstanbul kentine yeni gelip burada küçük yaşta Avusturya ve özellikle Alman kültürü ile Katolik kilisesi okulunda karşılaşan bir Türk kıza ne olur? Evinden kaçmak ister çünkü bu evlerde süren durgun yaşamın, sevgisiz yaşamın, iç içe yaşamın düşündüğüne uymadığının şokunu yaşar.”²

Abisi Demir Özlü ‘nün bir edebiyatçı olması ve evlerini ziyarete gelen edebiyatçı dostlarının varlığı onun yazın aşkını körükledi. Kafka, Svevo ve Pavese gibi yazarların izini sürdü ve bu yazarlardan çok etkilendi. Edebiyat gönlünde taht kurmuştu ve kesin kararını vermişti. Bu yazarların izini sürecekti. Ahmet Oktay, Tezer Özlü ‘nün edebiyata olan sevgisi hakkında şunları söylemektedir:

“Genç kızlığına yeni girmişti ‘Dostoyevski’yi keşfettiğinde. Dün gibi aklımda: Gözleri kor kesilmiş ‘korkunç o’ diyordu. Okuduğu yazarlar yüzünden mi gece gerçeğine bağlanmıştı, yoksa kendisini gecenin çocuğu olduğu için mi benzerlerini arayıp bulmuştu. Yanıtlaması olanaksız bir soru bu. Ama bir nokta kesin. Tezer’cik de yaşamın vurgununu yedikten sonra o vurgunu başkalarının kılmayı başardı. Yıllar öncesindeyim şimdi. Bir yılbaşı gecesinde... Nişantaşı’ndaki evimizdeyiz. Sarı saçları omuzlarına dökülmüş liseli Tezer’le dans ediyorum. Bu tüy gibi çocuk mu yazacak kararın yüreğinde aklın dolambaçlarını? Hastane koridorlarının ve koşuşlarının yalnızlığını, insanın içine saldırdığı korkuyu? Pavese’nin ay ay, gün gün yürüdüğü intiharı bu çocuk mu izleyecek? Çok söylendi: Yaşam nasıl da zalim.”³

Tezer Özlü, ilk evliliğini Güner Sümer’le yaptı ancak evliliği tahmin ettiği gibi gitmedi. Bu evlilik onun hayatında derin izler bırakacak yaralar açtı.

1964’te evlenen çift 1967’de boşanmıştır. Mutsuz bir evlilik geçiren Tezer Özlü, depresyona girerek tedavi almaya başlamıştır. Boşandıktan sonra kendisini hastanede ziyaret eden Güner Sümer’e bir şans daha veren Özlü, bunu ancak bir yıl sürdürebilmiştir. Güner Sümer’in alkol bağımlılığı ve kendi evlerinde Tezer Özlü’yü başka bir kadınla aldatması evliliklerinin tamamen bitmesine neden olmuştur. Bu evliliği bitirmek ise Özlü için oldukça motive edici bir hareket olmuştur:

“Güner’den her zaman için koptuğuma sevinçliyim. Bu ayrılık mahkeme kararı ile olduğu gibi değil. Kafamla ve vücudumla ayrıldım ondan ve çok mutluyum.” demiştir.⁴

“Tezer Özlü, ikinci evliliğini Erden Kıral ile 1968 yılında yapar. 1973 yılında bu evlilikten Deniz adını verdikleri kızları dünyaya gelir. Başta güzel giden bu evlilik, Erden Kıral’ın işine çok fazla bağlı olması, Tezer Özlü ‘nün kendisini edebî hayattan soyutlayıp ev işlerine adanmasıyla bir süre sonra Tezer Özlü’yü düşündürmüştü ve Özlü ‘nün evliliğini gözden geçirmesine neden olmuştur. Böylelikle Özlü, kızı Deniz’e verdiği röportajında belirttiği gibi Erden Kıral’ı sevmesine rağmen bu evliliğin yürümediğine kanaat getirerek, 1981 yılında ondan boşanma kararı almıştır.”⁵

“1982’de Berlin’de Kanadalı sanatçıların sergisine katılan Özlü, burada kendisinden on yaş küçük İsviçreli fotoğraf sanatçısı Hans Peter Marti ile tanışır. Hans Peter, yeşil renkli montuyla Özlü ‘nün dikkatini çekmiştir. Tezer Özlü, ‘Benim gerçekten ilk sevdiğim, tüm çocukluk özlemlerim içinde sevgiyi verebildiğim, alabildiğim bir insan, ilk insan. Son insan.’ (Erbil, 2015: 49) şeklinde bahsettiği Hans Peter’le çok geçmeden evlilik kararı alarak İsviçre’ye yerleşir.”⁶

Tezer Özlü ‘nün dostu Leylâ Erbil bu evliliğiyle ilgili şunları söyler:

“Çengelköy’de denizin kıyısında, caminin avlusunda o bildik yüz yıllık çınarın dibindeyiz. Ana gövde ikinci bir çınar doğurmuş, o da bütün ağaçlar gibi göğe doğru uzanacağına kendini özgürleştirmeye kalkmış, almış başını denize gitmiş. O çınarın dibindeyiz. Deniz sisten pustan sıyrılamamış göl göl pırıldıyor; bizim evlerimizin de olduğu (Tezer’le aynı semtte Arnavutköy’de oturuyoruz o sıra) karşı kıyılar seçilmiyor. Sabah saat on. Tezer beni ilerde evleneceği sevgilisi, fotoğraf sanatçısı Hans Peter’le tanıştırıyor. Birbirimize çabucak ısınmamızı, birbirimizi çabucak sevmemizi istiyor. Böyledir Tezer; sevdiklerini birbirine dost kılar; cömert bir yüreği vardır, ayrıca kaçırıcı değil, birleştiricidir, öyle ki onun tanıştırdığı herkes birbirinin kırk yıllık dostu gibi olmuştur bugün. ‘Bu adam benim ölümüm Leylâ’ diye tanıştırıyor sevgilisini. ‘Bak bak bu benim ta kendim! Kafatasım bu; kendi ölümüm!’

Adamın elini alıp kendininkiyle yan yana koyuyor Tezer, 'Bak bak' diyor, 'cildimizin rengi, damarlarımızın kabarıklığına, yeşiline bak, nasıl birbirinin eşi, şu dolaşımın haritasına bak, ölümüm bu benim!'

Damarlarımı anlıyorum da neden 'ölümüm', anlayamıyorum bir türlü. Soramıyorum da... Bunlar 1982 Ekim'inde geçiyor. 18 Şubat 1986'da Hans Peter'in yurdunda, onun karısı olarak, onun kollarında, Kanton Spital Hastanesi'nde yaşamı sona erdikten sonra sık sık aklıma geliyor bu sahne. 7

Hans Peter'de bulduğu yumuşaklık, sevecenlikti. Bir başka kültürün getirdiği, karşısındakine gösterilen saygıyı da unutmamalı. 'Sekiz yılda eşimin yapamadığım sekiz saatte yaptı, kaptıyı yağladı, gıcirttı kesiverdi!' Böyle bir ayrıntıyla bile dünyalar onun oluveriyordu." 8

Tezer ilk kez çok şefkatli, zamanın büyük bölümünü ona ayırabilen, kahvaltısını bile hazırlayan ve bundan erkeklik gururunun incindiğini düşünmeyen biriyle karşılaşıyordu. Erden'le zaten kopmuş olan beraberliği Hans Peter'in ortaya çıkışıyla boşanmaya dayandı. Berlin'den Erden'e yazdığı mektupta şunları söyleyecekti:

"... Dostça ayrılmamız gerekir. Yaşamımız boyunca en derin dostlar olarak kalmamız gerekir. Kimse başkasını sevmekle, başkasını ne boynuzlar ne de başkasına kazık atmış olur. Bunlar insana özgü duygular. Biz insanlığa yön vermeye çalışan kişiler olarak, tüm insancıl duygulara saygı göstermeliyiz. Sekiz yıldır evimizin erkeği olarak salona soba kurmayı başaramadım. En büyük enflasyon yıllarında evin tüm yükü sırtıma bindi, 14 yılda ayakkabılarımı koyacak yerim olmadı, şu an İstanbul'a dönsen yatacak ılık bir odam yok. İstanbul'dan buraya gelirken içimden bir ses 'aynı koşullara dönersen, aynı koşullara, artık yaşamda hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini, yaşlılığı ve durgunluğu kabul et...' 9

"Tezer Özlü manik depresyon hastasıydı. İlk eşi ile evli kaldığı dönemde ataklar geçirmişti. Manik depresyon (Bipolar Bozukluk), ataklarla seyreden, ataklar arasında iyileşme dönemleri olan bir hastalıktır. Hastalığın iki boyutu ya da ucu vardır, bunlardan birisi depresyon diğeri de mani'dir. İstisnalar olmakla birlikte genelde bahar ve yaz dönemlerinde mani atakları, kış ve sonbahar dönemlerinde depresyon atakları daha sıktır. Depresyon dönemi, manik dönemin tam tersi gibidir. Kişi içine kapanır, sosyal hayattan kopar. İştahı kesilir, kilo vermeye başlar.

Devamlı, tarif edilemez derecede şiddetli bir iç sıkıntısı ve mutsuzluk hissi içindedir. Kendine güveni ileri derecede düşüktür. Bir işe yaramadığı, sevilmediği, değersiz olduğu yönünde sabitlemiş fikirleri olabilir. Bu fikirleri ikna ederek değiştirmek zor, hatta imkânsızdır." 10

Tezer Özlü, depresyonun azalmaya başladığı dönemlerde yaşadığı kötü anları düşünmektedir. Geçirdiği büyük ataklar nedeniyle aklını kaybetme durumuna gelen yazar-anlatıcı, o günlerin acısını her zaman içinde taşımaktadır. İyi olmaya başladığında aklının sınırlarını zorlayan bu hastalık için şu cümleleri kurar:

"Ve küçük yaşlarımdan beri beni ilgilendiren deliliğin boyutlarına ne denli gerçek ve ne denli cesur atılımımı düşünüyorum. Yaşamımda elde edebildiğim bir tek başka boyut var: Kimsenin sahip olamadığı bir boyut. Kendi kendilerine kıyamadıkları için yaşam boyunca sürüklenip çıkmadıkları aklın boyutları. Deliliğin derin boyutunu tanyorum, diyorum. Akıl ve delilik arasındaki ince çizgiyi. Önümde açılan puslu Akdeniz'in gökyüzüyle birleştiği ufuk çizgisi gibi. Denizin nerede bittiği, gökyüzünün nerede başladığının belirlenmediği sınır çizgisi gibi... Artık kimse karşıma çıkıp, bana bencil olduğumu söylemesin. Her 'ben' bencildir, her 'kur' kırsal olduğu gibi." 11

Leylâ Erbil, Tezer Özlü'nün kanser olmasından sonra yeniden depresyona girdiğini belirtip hastalığı ile ilgili şunları söyler:

"Tezer, 1973'ten 1985'e hasta olduğunu öğrenene kadarki süreyi şoksuz, hastanesiz, hastaliksız yaşadı. En çok birlikte olduğumuz o sürede, kitaplarında da anlattığı biçimde korku ve kaygılarını durdurabilmiş, 'çılgınlığı' yenebilmişti. Ancak sürekli, baş, diş ağrıları, bel ağrıları çekerdi. 1985'te kanser olduğunu öğrendiğinde yakasına yapışmış olan eski depresyona gayya kuyusuna indi yeniden. 1985 Temmuz'unda bir gün telefonda ağlıyordu. 'Göğsüm koca bir karpuz gibi şişti Leylâ; buranın doktorları, bu kasaplar hemen kesmek istiyorlar beni. İrinler akıyor göğsümden, yaralar bereler içindeyim.'" 12

Özlü 1984 yılının temmuz ayında Ferit Edgü'ye en çok mezarlıklarda huzur bulduğunu yazıyor ancak ölmeye de çok istekli olmadığını belirtip "Ölmek isteğim yok. Yaşama isteğim olmadığı gibi" diyor.

12 Ağustos 1985 yılında Tezer Özlü, Leylâ Erbil'e yazmış olduğu mektupta hastalığıyla ilgili sıkıntılarını şu cümlelerle anlatır:

*"Leylâ' cığım, Türkiye'den umudu kesip, burada orta çağ tutucu kafasıyla karşılaşmak bu hastalığım nedeni oldu. Ve olayların yoğun birikimi... Bir sabah uyandığımda koltuk altımda 2 ceviz, göğsümdede 5 cm. bir taş parçası buldum. Koltuk altı lenflerim kanser demek. Bunu kesemezsin ki. Aylarca düşünce ile bunu yenmeye çalıştım. Korku ağır bastı. Depresyon geçirdim. 20 gün beni yatakta kayışla bağlı tuttular. Göğsümdeki rahatsızlığı bile bana verdikleri ilaç, kanser için en zararlı ilaç. O kayış içinde 2-3 kere öldüm, ama kendimi dirilttim."*¹³

Aslında hep gitmekten yanaydı Tezer Özlü. Yaşam felsefesi, ölüm ve yolculuk üzerine şekillenmişti. Cenk Koyuncu ile yaptığı bir röportajda, "Nerdesin Tezer Özlü? Nerdesin ve ne yapıyorsun?" sorusu üzerine, Tezer Özlü durumunu şöyle ifade etmiştir:

*"Yanlık yolculuklarla sıyrılabildim. Gitmeliydim. Gitmeliydim. Gitmeliydim. Gitmeliydim. Giymeliydim. Ben giderken, ben ya da tren görünümünün içinden, kentlerden, köylerden, mısır tarlalarından, dağ sıraları önünden, ardından, bir göl kıyısından, bir nehir yatağı boyunca ya da gri bir deniz yüzeyi boyunca ilerlerken yol alırken, tanımadığım insanlar hızla gidiş yolunun aksi yönünde yitip giderken, her görüntüyle birlikte benden uzaklaşırken, yitip giderken işte ancak, o zaman uzaklaşıyorum yaşamın sonundan. Başlangıcından. Gitmeliyim. Elimini nereye değin uzanabileceğini bilmiyorum."*¹⁴

Ablası Sezer Duru, Tezer Özlü'nün son yolculuğuyla ilgili olarak şu cümleleri aktarır:

*"18 Şubat günü uzattığım pasaportumu almak için Vilayet'e gittim. İçimde korkunç bir sıkıntı vardı. Akşam saat sekizde Hans Peter telefon etti: 'Tezer öldü' dedi. Glarus'tan o gün ambulansla Zürih Kantonspital'e getirilen Tezer'in Hans Peter'e söylediği son söz 'Beni yalnız bırakma' olmuş. Hans Peter bazı eşyaları getirmek üzere eve döndüğü zaman Tezer yaşama veda etmiş, tek başına. 25 Şubat 1986 günü bardaktan boşalırcasına yağmur yağıyordu. Oysa hava bir gün önce yazı aratmayacak kadar sıcak ve güneşliydi. 25 Şubat günü Tezer onu seven yüzlerce kişi tarafından Aşıyan'a son yolculuğuna uğurlandı."*¹⁵

Fatma Oran'ın "Seni Çok Özliyoruz Tezer Özlü" isimli yazısı şöyle başlar:

*"Not defterimden: 'Tezer, 18 Şubatta Zürih'te öldü. 25 Şubatta Bebek'ten Aşıyan'a gidiyor. Çelik tencere kapağı gibi bir gün. Renksiz, soğuk, yağmurlu. Ama asıl yağmur bizim içimize yağıyor.' Gerçi, yağmuru hep sevmiştik Tezer; iç dünyasıyla bağdaşan bir havaydı. Ama soğuk, kapalı bir hava mı, asla. Güneş, yaz, deniz, sevdiği, özlediği insanlar ve kitaplar olsundu ona. Yüreğiyle dünyayı kucaklayan, bütünü direncini kendi kaynağından alan ve hiçbir zaman yaşamın kıyısında kalmayan bir kişiliği vardı. Yaşamın sonuna gencecik bir kızken başlangıç yapmıştı ya kendisine; deliliğin derin boyutlarını 'akıl ve delilik' arasındaki ince çizgiyi de işte ta o zamanlar aşmıştı. 'İnsanca' yaşamın savunucusuydu ve hepsinden önemlisi de hiçbir zaman hiç kimseyi aldatmamış yalansız bir insandı Tezer Özlü. Bütün anlamlarda 'dürüst' bir insan..."*¹⁶

"Tezer Özlü'nün Kafka, Svevo ve Pavese gibi çok sevdiği yazarların yaşamlarına ve ölümlerine yaptığı yolculuktan hareketle kendini keşfetme çabasının ürünü olan ve bir anlatı olarak da değerlendirilebilecek 'Yaşamın Ucuna Yolculuk' adlı romanı, 'varoluş; yabancılaşma ve yalnızlık hissiyle ortaya çıkan yalıtım; intihar, ölüm' gibi varoluşçu yaklaşımın temel kavramları etrafında şekillenir. 'Yaşamın Ucuna Yolculuk'un yazarı, kendi varoluşuna yönelik son derece açık saptamalarda da bulunur. Zaman zaman birbirinin içine geçmiş hâlde karşımıza çıkan, ara sıra birbiriyle çelişik durumları ifade eden bu saptamalar, geniş anlamda 'ölüm' olgusuyla açıklanabilir."¹⁷

Almanca yazılan ve daha sonra Türkçeye çevrilen, Marburg Ödülünü almış olan "Yaşamın Ucuna Yolculuk" isimli kitabı hakkında Füsün Akatlı kitabın tarz olarak "anlatı" olduğunu söylemektedir:

“Anlatı diye nitelendiriyorum Tezer Özlü’nün kitabını ve bu sözcüğü ilk kez bu kadar rahatlıkla kullanıyorum. Öyküyü de, romanı da kapsayan, ama ne tam biri ne tam öbürü olan, düz yazı virgül, metin ve benzeri yerine, ‘narration’ dan çevirerek, muz niyetine kullanılan bir terim olmaktan çıkıyor bu bağlamda ‘anlatı’ gündelik dilde yaşarlığı olan bir sözcük olarak giriyor sözümün içine ve ille de gerekmedikçe terim kullanmaktan, hele hele yazımı terime boğmaktan onca sakınan ben, ‘Yaşamın Ucuna Yolculuk’ bir anlatıdır diyorum, gönül ve kalem rahatlığıyla.”¹⁸

“Tezer Özlü de kendi hayatından yola çıkarak oluşturduğu yapıtlarında ‘ölüm’ olgusuna geniş yer verir; ölümlü yüzleşme, hayat-ölüm ikilemi, ölüm korkusu, ölümün kaçınılmazlığı, ölüme dair çağrışımlar, intihar kavramları etrafında sürekli ölümü sorgular. Özlü’nün yapıtlarında ölüme karşı takındığı tavır, yaşama ve gelişme şeklini etkiler; zaman zaman güçten düşüp hastalanmasına neden olur. Bu yönüyle ölüm, Özlü’nün yapıtlarında temel kaygı kaynağı olarak yerini alır.”¹⁹

Ayrıca Tezer Özlü yazma eylemi için şaşırtıcı itiraflarda bulunur:

“İnsan yazarlık hastalığını -az da yazsa- sürekli olarak içinde taşır. Ben, bu hastalığa ancak dayanamayacak hâlde gelince, neredeyse psikoza girecek duruma geldiğimde yazabilen bir hastayım. Batı kültürünün düşüncelerini ne denli etkilediği konusuna gelince: Dünya edebiyatını Almanca okuyorum. Bu nedenle edebiyat ufkum çok geniş oluyor. Türkçeye çevrilmemiş birçok yazar Almancaya güzel çevirilerle çevrilmiş. Bunları hazır bulabiliyorum. Ama düşüncelerini ve beni biçimlendiren olgu, yalnız tek başına batı, batı edebiyatı batı felsefesi, batı düşüncesi olamaz. Ben 38 yaşındayım ve 38 yıldır Türkiye Cumhuriyeti’nde yaşıyorum. Zaman zaman iki dilde düşündüğüm oluyor. Çünkü Almanca’yı çok iyi öğretmişler bana. Rahibe disiplini ile. Bazen Almanca düşüncelerimi aynı güçte Türkçe söyleyebiliyor muyum diye, kafamda kendi kendimi sınıyorum.”²⁰

Nasıl yazdığımı bu sözlerle açıklıyor Tezer Özlü. Almanca düşünüp Türkçe yazmak zorunda kaldığımı, bunalımlarımı yine bunalımlı yazardan beslenerek çoğaldığımı anlatıyor bizlere.

Cemal Ahmet bir anısında şunları söyler:

“Birkaç yıl önce, Kafka’nın doğumunun 100.yıl dönemi nedeniyle Alman ve Avusturya kültür ofislerinin ve Yasko’nun katılımıyla bir haftalık bir program düzenlenmiş. Ben de Yasko Çevirileri’nin Kafka Özel Sayısı’nı bir avuç tepeden tırnağa özveri olan dostla yetiştirmeye çalışıyorum. Bu dostlardan biri de Tezer. Üstelik yaman bir iş yüklenmiş; beni kırmayarak, Kafka’nın güncesinden bir bölümü bir hafta gibi kısa bir sürede çevirmeye söz vermiş. Üstelik -benden farklı olarak!- sözünü tutup, tam gününde getiriyor çevirileri onca yoğun işlerine karşın.

‘Senin yüzünden yine tımarhaneyi boyluyordum.’ diyor ilk söz olarak.
‘Neden be Tezer?’
‘Bir hafta gece gündüz bu adamın dünyasından yaşamak zorunda kalmak ne demek, bilir misin sen?’ ”²¹

Bu yazıyı hazırladığım zamanlarda hem Tezer Özlü’nün yapıtlarını hem de Tezer Özlü hakkında yapılan araştırmaları okuduğumda Tezer Özlü’nün “Kafka’nın Güncesi”ni çevirirken ki ruh hâlini aldığımı itiraf etmek zorundayım. Benim için zor ve bunalımlı bir çalışma oldu çünkü Tezer Özlü eserlerinde anlattığı bunalımları öylesine insani ve içten anlatmıştı ki etkilenmemek mümkün değildi. Yapmış olduğum bu itirafın üzerine daha fazla söz söylemeyeceğim kanısındayım. Son olarak Can Yücel’in Tezer Özlü’ye yazdığı bir şiirle bu yazıya noktalamak istiyorum.

Bir Arkadaş İçin

Aşağıda yattıyorum
Sokağa bakan pencerenin yanındaki divanda
Bir ses birden bir olay oluyor
Kulağımın dibinde
Bir dal bir cama vuruyor
Tezer²²

KAYNAKÇA:

- 1-Yiğit Nermin Şerif, 2010 Tezer Özlü'nün Yaşamı, Yazınsal Kişiliği, Yapıtları ve Kurmaca metinlerinde Cesare Pavese Etkisi Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ana Bilim Dalı Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi Konya S: 29-30
- 2- Kural Tezer Özlü, Çocukluğun Soğuk Geceleri Üzerine Söylemek İstediklerim... Duru Sezer 1997 Tezer Özlü 'ye Armağan Yapı Kredi Yayınları 1.Baskı İstanbul S:145
- 3-Oktay Ahmet Tezer İçin Duru Sezer 1997 Tezer Özlü 'ye Armağan Yapı Kredi Yayınları 1.Baskı İstanbul S:61
- 4-(Gümüş 2016, S.48-Özlü, 2014b:37). Gümüş Sibel, 2016, Tezer Özlü'nün Eserlerinde Bunalım Edebiyatının Etkisi, Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak S: 48-49/ Özlü, Tezer (2014b); "Her Şeyin Somundayım" Tezer Özlü- Ferit Edgü Mektuplaşmaları, 5.baskı, Sel Yayıncılık, İstanbul.
- 5- Gümüş Sibel, 2016, Tezer Özlü'nün Eserlerinde Bunalım Edebiyatının Etkisi Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak S: 48-49
- 6-Gümüş Sibel, 2016, Tezer Özlü'nün Eserlerinde Bunalım Edebiyatının Etkisi Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak S: 48-49/ Erbil, Leyla (2015a); "Bir İntiharm İzinde" Zaman", Tezer Özlü 'ye Armağan, (haz.: Sezer Duru), 3.baskı, YKY., İstanbul
- 7- Erbil Leylâ, 2001 Tezer Özlü'den Leylâ Erbil'e Mektuplar Yapı Kredi Yayınları İstanbul 2 Baskı S: 11-12
- 8-Erbil Leylâ, 2001 Tezer Özlü'den Leylâ Erbil'e Mektuplar Yapı Kredi Yayınları İstanbul 2 Baskı S: 17
- 9-Duru Sezer 1997 Tezer Özlü 'ye Armağan Yapı Kredi Yayınları 1.Baskı İstanbul S:19
- 10-Öztürk Özgür,2017 Manik Depresyon Belirtileri Erişim Tarihi: 21/12/2017 <http://www.manikdepresyon.com/tr/manik-depresif-bozuklugun-belirtileri>
- 11-Gümüş Sibel, 2016, Tezer Özlü'nün Eserlerinde Bunalım Edebiyatının Etkisi Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak S: 90/ Özlü, Tezer (2014c); Yaşamın Ucuna Yolculuk, 22.baskı, YKY. İstanbul
- 12-Erbil Leylâ, 2001 Tezer Özlü'den Leylâ Erbil'e Mektuplar Yapı Kredi Yayınları İstanbul 2 Baskı S: 19-20
- 13-Erbil Leylâ, 2001 Tezer Özlü'den Leylâ Erbil'e Mektuplar Yapı Kredi Yayınları İstanbul 2 Baskı S: 64
- 14-Koyuncu Cenk Elimin Nereye Kadar Uzanabileceğini Bilmiyorum Duru Sezer 1997 Tezer Özlü 'ye Armağan Yapı Kredi Yayınları 1.Baskı İstanbul S:113
- 15-Duru Sezer 1997 Tezer Özlü 'ye Armağan Yapı Kredi Yayınları 1.Baskı İstanbul S:20
- 16-Oran Fatma Seni Çok Özlüyoruz Tezer Özlü, Duru Sezer 1997 Tezer Özlü 'ye Armağan Yapı Kredi Yayınları 1.Baskı İstanbul S:85
- 17-Gürgöz Nevruz, 2010 Tezer Özlü'nün Yapıtlarında Aşk-Özgürlük-Ölüm T.C. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi S:108
- 18-Akatlı Füsün Acıdan Acıya Yol Vardır Duru Sezer 1997 Tezer Özlü 'ye Armağan Yapı Kredi Yayınları 1.Baskı İstanbul S:44
- 19-Gürgöz Nevruz, 2010 Tezer Özlü'nün Yapıtlarında Aşk-Özgürlük-Ölüm T.C. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi S:95
- 20-Duru Sezer, 2015, Tezer Özlü Yeryüzüne Dayanabilmek İçin Yapı Kredi Yayınları 4 Baskı İstanbul S: 9-10
- 21-Cemal Ahmet Tezer Özlü "Yaşamın Ucuna" Vardı Duru Sezer 1997 Tezer Özlü 'ye Armağan Yapı Kredi Yayınları 1.Baskı İstanbul S:73
- 22-Yücel Can Bir Arkadaş İçin Duru Sezer 1997 Tezer Özlü 'ye Armağan Yapı Kredi Yayınları 1.Baskı İstanbul S:71

İsketen*

Sinan
Şuekinci

1

Gözlerini kuzinenin islenmiş camına sabitlemiş, çatırdayan ateşe dalıp gitmişti. Sofradan gelen çatal kaşık seslerine kulak kabarttı, usulca o tarafa doğru çevirdi bakışlarını. Akşam haberlerini sunan spikerin sesi her akşam yemeğinde olduğu gibi fon müziğine dönüşmüştü: “Yarın hava sıcaklığı mart ayı ortalamalarında olacak...”

Tekrarın verdiği huzurla zihnindekileri bir kenara bıraktı; içinde bir sıcaklık, bir yenilenme, bir canlılık hissetti. Anne olmanın vakurluğu, sebatlığı, tek mil bedeninde hissediliyordu. “Baba, köydeki kurtları gördüğün zamanı anlatsana” dedi evin neşesi denilen, gün boyu yaşanan onca ezilmişliği, gücenmişliği, çaresizliği bir anda unutturan çocuk. Baba bir taraftan zihnindeki imgeleri kelimelere dökerken, bir yandan da annenin gözlerinin ta içine bakıyordu. O bakışlara karşılık anne, geçmişin film şeridi gibi hızlıca akıp gittiğini hissetti son akşamlarda olduğu gibi. Oğuz gözleri parlayarak dinliyordu, bilmem kaç kez dinlediği hikâyeyi ilk kez dinliyormuşçasına.

“Yüreğim küt küt atarken köye girdim, karşımda sobanın külünü döken bir güzeli gördüm. Yüreğimin atışı daha da hızlanmıştı; ama bu kez korkudan değil, annenizden ötürüydü...”

Anne bozaran gözlerini babaya dikmiş, sevginin esrikliğine kapılmıştı gene. Baba da aynı bakışla karşılık verdi içinde beliren kocaman bilinmezliğin korkusuyla.

Sofrayı hep beraber topladılar, sobanın üzerine konulan çaydanlığın cızırdamasıyla bozacının sesi duyuldu şaşmayan vakitte, şaşmayan sedayla...

Anne gene elini yüzüne dayadı, Hasan Ali'nin izlediği siyah arabalı diziden gelen sesleri duymadı bile, daldı gitti ateşin koruna.

“Bahar, ölüm acısını daha mı kolay unutturur acep,” diye söylendi içindeki bir ses, hüznle...

2

Sabah kalktığında Rıza'nın yatakta bıraktığı boşluğa baktı. İçi burkuldu yine. İçtiği ilaçlardan mıdır nedir, artık eskisi gibi erkenden kalkıp kahvaltı hazırlayamıyordu. “O da sessiz sedasız kalkıp işine gidiyor, umarsız, “diye söylendi kederin şahikasındaki ruhuyla perdeyi açarken.

Perdeyi açar açmaz gördükleri karşısında şaşkına döndü. Komşusu Hacerlerin çatısı bembeyaz olmuştu. Gözleri dışarıya taradı... beyaz... hem de ne güzel beyaz... Pencereyi açtı, kar kokusunu ciğerlerine çekti. Demir korkulukların üzerinde biriken karları görünce aklına çocukluğundaki gibi muzırlıklar geldi apansız.

Oğuz, kar yağdığında yeniden dünyaya gelmiş gibi olurdu. Delicesine camlara koşar, gülümsemesi genişlerdi; onun cemalindeki mutluluk, evdekilerin hangi ruh halinde olursa olsun tebessüm etmelerine vesile olurdu. Belki de kar yağdığı günlerde pencereye koşan çocukların heyecanını duymak gerekirdi ve ömür boyunca o heyecanı kaybetmemekti asıl mesele hayat denilen bu oyunda...

Avucuna korkulukta birikmiş karları aldı, kartopu haline getirdi. Vildan'la Oğuz'un kaldığı odaya girdi. Oğuz'un yatağına oturarak:
 “Hadi kalk oğlum!” dedi, “sana bir muştum var.” Muştuya ilk orali olan Vildan'dı, tek gözünü açınca annesinin elindeki kartopunu gördü. Şaşkınlıkla, “O nereden çıktı anne” dedi, dağınık saçlarını yüzünde toplayarak. Ablasının sesiyle gözünü kırıştıran Oğuz, annesinin elindeki kartopuna baktı, doğruldu, önce ne olduğunu anlayamadı. Apansız yatağından zıplayıp perdeyi araladı. Beyazın gözünü yaladığını görünce, “Yaşasın!” diye çılgık atıp annesine koştu. Elinden kartopunu aldı, sarılarak öpücükler kondurdu yüzüne.
 “İsterseniz bugün okula gitmeyin çocuklar, tatil edilmiştir herhalde, televizyonu açın da haberlere bakalım.” Oğuz böyle havalarda dışarıda oynamayı çok sevdiğinden, “Tatil olmamışsa okula gitmek istiyorum,” dedi içindeki kıpırtının yüzüne, eline, tekmil bedenine vurmuş edasıyla.
 “Bakarız, önce kalkın kahvaltımızı edelim,” dedi annesi.

Oğuz'un gözü penceredeydi. Bir eliyle kıyafetlerini giyinmeye çalışırken, diğer eliyle perdeyi aralayıp biteviye, beyaz hayaller dünyasına dalıp gidiyordu. Vildan televizyonu açmaya çalıştı ama kanallar çekmiyordu; fırtınanın, yağmurun yağdığı zamanlarda olduğu gibi. Babası hallederdi, olmadı abisi. O sırada kapıyı açan Hasan Ali, tipiden paltosu bembeyaz olmuş bir vaziyette paldır küldür içeri girdi. Oğuz, abisinin üzerinden düşen karları görünce iyice kendinden geçti. “Okulları tatil etmişler” dedi, “bugün de atölye dersimiz vardı,” diye devam etti dersin önemini belirten bir ses tonuyla. Sonra yüzünü tebessüme evrilterek: “Olsun, bugün de kardan adam yaparız, illâ bir şey yapmamız gerekiyorsa onu da sokakta yaparız.” Abi olmanın kıvancıyla kardeşini kucakladı, havaya kaldırdı. Oğuz ise bağırtılar içinde çocukluğunun coşkusunda idi.

3

Sağlık ve sevgi birbirini tamamlayan, varoluşumuzun en önemli kavramlarıydı belki de. Birinin eksikliğinin diğerinin yokluğuna, birinin çoğalmasının da diğerinin varlığına sebep olmuyor muydu? İnsan denen zamansızın en büyük talihsizliği, çoğu kez bu dengeyi kuramamasıydı. İçeride, mutfakta çocukların sevecen seslerini duyan kadın, gözyaşlarını ıgıl ıgıl akıtırken yaşadığı talihsizliği düşünüyordu. Elinin tersiyle gözünün ıgılığını sildi.

Kar durmuştu ertesi gün. Yine biraz eksik, biraz kırılğan, biraz yorgun kalktı yatağından. Çocuklar, okulların tatil olmasını fırsat bilerek kim bilir kaçınıcı rüyalarını görüyordu. Adam ile kadın beraberce, son günlerde yapamadıkları kahvaltayı hazırladılar, çatal kaşık sesleri hüznün müziğine dönüşmüşü sanki.

“Kar iyicene kalsın da bir doktora görüneyim, kendimi iyi hissetmiyorum,” dedi kadın usulcana... “Nasıl istersen, bir görünmekte fayda var tabii,” dedi adam hüznüyle. Sesin çatallanan kısmını ise kendi içine haykırdı, oradaki derin boşluğa. Adam giderken, “Bir isteğin var mı Ayşe'm?” diye sordu.

“İsketen istiyorum, hani şu geyiklisinden Rıza'm.” Birbirlerinin ruhen içine geçtiklerinde cümleleri böyle kurmayı severlerdi.

“Alırım.” dedi, sonra paltosunun yakasını yukarı kaldırıp karları eze eze vurdu yokuşa kendini.

Üç kardeş kahvaltıdan sonra dışarıya kardan adam yapmaya çıktılar. Kardan adamı salonun penceresinin önüne yapmışlardı, böylece Oğuz her perdeyi araladığında sevinci karlara karışıp dolaşacaktı sokak sokak... Sonra kadın sobaya kömür attı, genişleyen sıcaklığın tesiriyle yandaki sandalyeye oturdu, kendinden geçti.

Gözünü açtığı anda elini adamın avucunda gördü kadın. Sonra fi tarihinde, detaylı bir kontrol yapılması gerektiğini söyleyen doktorun söylediği sözleri anımsadı. “Bol bol dinlenmeli, ilaçlarını da aksatmadan içmeli.”

Doktorun o sözleri, insanın soluk aldığı her yerde yerine ulaşamamanın verdiği çaresizlikle, oradan oraya rüzgâr misali fısıldayıp gidiyordu.

Bir ara yatağından kaykıldı, gözü salonun camındaki yüzünü iki eline almış Oğuz'a ilişti. "Yine dalıp gitmişsin kardan adamına oğlum." Oğuz uyanan annesine baktı, gönendi. "Anne niye kardan kadın yok?" diyerek annesine sarıldı, büsbütün oldular. Hasan Ali ile Vildan evdeki işleri ellerinden geldiğince kotarmaya çalışıyorlardı. Oğuz da ufak tefek işleri yapıyordu; sofrayı kaldırmak onun görevlerinden biri olmuştı.

Akşam yemeğinden sonra, son dönemlerde serili olan salondaki yatağında doğrulurken, perdesi açık pencereden gökyüzüne süzüldü bakışları. Turuncu bulutların yıldızların üzerini örttüğünü görünce: "Kar mı yağacak ne!" diye söylendi evdeki bütün yüzlere tebessümle bakarak. Tabii bu cümle en çok Oğuz'u coşturdu. Koştı pencereye doğru, önce kardan adamını sonra gökyüzünü süzdü. Sokak lambasına bakınca, "Yaşasın kar yağmaya başlamış gene!" diye bağırdı.

Kar geceden bu yana yağıyordu. Adam yatağından usulcacık kalktı, üstünü başını giydi, kadının alnına bir buse kondurup kapıdan çıktı, tipiye karıştı. Kadın kalktı, yanındaki boşluğa baktı, sanki her gün biraz daha genişlediğini düşünerek. Kar tanelerinin cama vuran tıkırtıları içindeki karanlığa rağmen çocukça bir heyecanla gülümsemesine sebep oldu. Oğuz'u kaldırmaya niyetlendi, iki elini yumru yapıp doğrulmaya çalıştı ama olmadı gücünün azaldığını hissetti, yatağa düştü, gözlerini tavana dikti ve uykuya daldı.

4

İçeri giren Hasan Ali'nin bakışları sobanın üzerindeki cızırdayan çaydanlığa ilişti, sonra montundaki karları çırpı. Oğuz her zamanki yerinde, pencerenin kıyısında kardan adamını izliyordu, anne ise salonda serilen yatağında uzanmış yatıyordu öylece. Hasan Ali'ye döndü, "Çayı demledim oğlum," dedi solgun yüzünü destekleyen solgun sesiyle. "Tamam anne, geri kalanı biz hallederiz." dedi, sonra "her şey ateş pahası olmuş, tüp ekmek kuyrukları alıp başını gitmiş." "Ne zaman öyle olmadı ki" dedi usulca, yoksulluğun mahcubiyetini duyumsayarak. Akşam kar iyice bastırılmış, göz gözü görmez olmuştu. Adam kapıdan içeri girdi, paltosundaki karları sobanın üzerine silkeledi. Bu sesi duyan Oğuz'un gözlerinin içi güldü. Elinde tuttuğu paketi yatağında olup biteni izleyen kadına uzattı. Kadın gülümsedi, paketi açtı: "Ne güzel bir hayvandır bu geyik," diyerek adama baktı. Deruni bakışları adamın gözlerinin ferinde kaybolmuştu sanki.

Hep beraber sofrayı kurdular, kadın ise yatağının kenarındaki geyikli isketenlere dalıp gitmiş, ruhani bir yolculuğa çıkmıştı; belki çocukluğuna, belki de bütün olmamışlıkların çaresini aramaya...

Sabahın alacasında kırılan bardak sesiyle herkes irkildi. İrkilmeyle birlikte salona koştular. Önce kırılan isketenlere, sonra kadının boşluğa düşen ellerine baktılar. Zaman durmuştu sanki. Sonra hareket hâsıl olmuştu. Adam kafasını kapının pervazına dayamış kadınına bakarak hıçkırıyordu. Hasan Ali, Vildan'ın çığığına eliyle dizini döverek eşlik ediyordu.

Oğuz perdeyi araladı, yağın kardan gözleri kapanan kardan adamına baktı:

"Acaba dünyadaki bütün acıları karlara gömebilir miyiz?" diye mırıldandı ağıtların gölgesinde.

**Bardak*

İkizler

Emine Peker Şansal

Osman'ın yanık sesi boş sokakta titre titre salınıyordu. Meryem bu şarkıyı pek seviyordu. Osman da Meryem korkmasın diye hem elini sıkı sıkı tutuyor hem ona şarkı söylüyordu. “Bu akşam bize gelse Osman annem bir şey demez, hem sarma sardı sabah, sen seversin” dedi Meryem birazdan ayrılacak olmanın aşına hüznüyle. Berideki “Nenem beni sevmiyor yine kızkardeş boş ver.” dedi. Meryem’e verdiği olumsuz yanıtın hiddetiyle sertleşen sesi varoş sokağın nem ve izbelik kokan duvarlarını dövüyordu. Yol bitmiş, şarkı susmuş, iki küçük yüreğin çarpıntısı kapı ziline kulak tırmalayan sesine karışmıştı. Meryem’in annesi kapıyı açtı, Meryem’i gülücükle içeri aldı. Osman’a dönüp artık gidebilirsin, dercesine sinsi bir bakış fırlattı. Osman Meryem’in içeri girmesiyle suratına sertçe kapanan bu kapının her zaman dışında kalacağını o eşikten içeriye katı suretle adım atamayacağını bilincindeydi daha bu küçük yaşında. Döndü Meryem’in sevdiği şarkıyı söyleyerek evinin yolunu tuttu.

Osman, yer yer paslanmış koyu mavi demir kapıyı çalıp sokağın öbür tarafındaki duvara yaslandı. Meryem’i alıp birlikte okula gideceklerdi. Meryem gelince bulutlar dağıldı, kuşlar şakıdı o gülünce, ruhu şenlendi elini tutunca. “Sana sarma getirdim, bir de portakal.” dedi Meryem, kucağa sığmayan coşkunu bir sevgi nidasıyla. “Annem görmedi merak etme.” Osman teneffüste kendisini bekleyen ziyafeti düşününce ağzı sulandı. Keyifle bir şarkı tutturdu. Ev ile okul arasındaki bu tekinsiz yolu şarkı söyleyerek, şakalaşarak kikirdeyerek yürüyorlardı, böylece hem hasret gideriyor hem aynı rahmi paylaşarak aynı kucağı paylaşamamanın intikamını alıyorlardı.

Uzaktan efil efil dalgalanan bayrağın gölgesinde surları yıkılmış metruk bir kaleyi andıran okullarını gördüler. Osman yolun bu kadar çabuk bitmesini istemiyordu, bugün arka yoldan yürümeye karar verdi. Şarkıya bir es verdi, Meryem’e “Siz hangi harftesiniz biz ‘M’ harfine geçtik bile.” dedi.

Meryem durgunlaştı “Ama ben okuyamıyorum Osman, annem okuma bilmediği için beni hiç çalıştırmıyor evde.” dedi. “Bu tatilde bizde kalsan.” diye cevap verdi Osman, beyhude bir istek olduğunu bildiği halde. Çaresizliğin ve mutsuzluğun kadim yükünü taşıyan bir omuz silkmesiyle cevap verdi Meryem. Caddeyi enlemesine kesen küçük bir akara geldiler. Osman topuğunu çamurlaşmış suya koydu. Meryem’e “Ayağımın üstüne bas karşıya atla.” dedi. Meryem “Ayağın ağrımaz mı Osman?” deyince Osman, “Yok yok ağrımaz sen bas. Ayakkabın yeni çamura batmasın.” dediği anda Meryem, Osman’ın ayağında paralanmış spor ayakkabısına baktı. Meryem “Annem sana da bayramda ayakkabı alacakmış, öyle söyledi.” dedi. Osman nenesinin dilinden değil de rahimdaşı biricigi Meryem’inin yüreğinden dile getirilen bir vaat olduğunu bilmenin umursamazlığıyla “Olur!” dedi.

Akşam dönüş yolunda Meryem çok üzgündü. Öğretmeni okuyamadığı için epey kızmış annesini okula çağırmıştı. Osman “Ben seni okuturum, neneme söyleyeyim bize gidelim. Abim, annem, ablam seni okutur. Yarın çok iyi okursun üzülme.” dedi ve türlü şirinliklerle ikizi Meryem’in bu mutsuzluğuna son vermeye çalıştı. Osman aralık duran demir kapının ardındaki, beli bükük, yüzü dönülmez yolculuğa dönük, kızından başka kimseyi görmeyen ferî kaçmış gözlerin sahibi Sultan ninesine olanları anlattı. Ninesi biraz olsun yumuşamıştı “Akşam geliriz.” dedi ve kapıyı pişmanlığın ilintileriyle yumuşak bir şekilde kapattı torunu Osman’ın yüzüne.

...

Meryem dillendirilmese de her şeyin farkındaydı. Anneannesi Sultan nine eşi ölünce tek çocuğu olan Esmâ'nın evine taşınmış, birlikte yaşamaya başlamış, kızının maddi imkânsızlıklarına destek olmuş neredeyse evin bütün ihtiyaçlarını karşılar olmuştu. Dört torununun bütün ihtiyaçlarını köyden gelen azıcık gelirle karşılıyor, damadının tüm gün kahvehanede vakit geçirmesini hazmedemiyordu. Baba evinde el bebek gül bebek büyüyen kızının çektiği maddi sıkıntılara da, eşinin ve kendisinin olmazlarına rağmen gözünü karartarak yaptığı bu evliliğin hiçbir sorumluluğunu üstlenmeyen damadına da giderek tahammül edemez olmuştu. Kızının yeniden hamile olduğunu duyunca ayrı eve çıkmaya karar verdi. Kızı Esmâ'ya kızıp ne maddi ne manevi hiçbir destek vermedi. Kızını ve torunlarını özlese de çok nadir görüşüyorlardı. Bir gün kızı gelip ikizleri olacağını ve zor durumda olduklarını söyleyip para istedi. Yüreği hançerlenen Sultan nine kendini tuttu. Kızı Esmâ'ya altı çocuğa bu yoklukta bakamayacağını doğacak çocuklardan birini kendisine verilmesi karşılığında onlara her ay yardım edeceğini, böylece yüklerinin hafifleyeceğini söyledi. Gün geldi çocuklar doğdu. Esmâ, doğan ikizlerden Meryem'i annesine Osman'ı kendisine ayırdı. Böylece Meryem ve Osman aynı rahmin bölünmüş beşiklerinde ilk figanlarıyla hayatlarına başladılar. Kendisine anne diyen torununun bir gün elinden alınacağı sızılı korkusu ile kızıyla görüşmüyor, kızının evine gelmesine izin vermiyor, Meryem'i sevmesini de kati suretle yasaklıyordu. Meryem'in kardeşleriyle vakit geçirmesine korkulu bir temkinlilikle yaklaşıyordu.

...

Akşam Osmanlara gitmişler soğuk ve tetikte geçen iki saatten sonra dönüş yolunda Meryem annesinin –Sultan ninesinin- elini sıkıca tutmuştu. Kimin kime tutunduğu belli değildi aslında. Sokak lambasının loş ışığında adı konmamış nice duygunun fütursuzca depreştiği iki yaralı yürekte aslında öbürüne tutunan. Birbirine kurban edilen, istenilmeyen, terkedilen, barındırılmıyandı onlar aslında. Meryem hassasiyetten ve şefkatten uzak babasına, çaresizce çırpınan ama hep biraz tutuk olan annesine uzun uzun bakmıştı. Neden demişti neden? Beni de doyuracak bir lokma yok muydu bu evde, beni de ısıtacak bir parça odun? Ev halkının birbirleriyle olan ilişkilerinden çok uzakta olduğunu bu duygunun hiçbir zaman bir parçası olamayacağını, bu evdeki varlığının ortama kesif bir pişmanlık kokusu yaydığını, bunaltıcı fazlalığının farkındaydı. Kusuru kendinde arıyor istenilmemesinin sebebini sorguluyordu. Yapraklarından arınmış bir dalda anne kuş tarafından terk edilen bir yavru kuş misali kaygıdan ve gözünü açtığı bu dünyanın korkunçluğundan titriyordu.

“Üşüdün mü güzel kuşum.” diyen annesinin -ninesinin- sesiyle irkildi. Kendisini sınırsızca seven üzerine ipil ipil titreyen ninesine baktı Meryem. “Biraz üşüdüm anne.” dedi.

Meryem gözünü açtığında Sultan ninesi, annesi ve Osman başucundaydı. Önce Osman sonra ninesi sevinç çığlıkları attılar. Annesinin çekinceli elleri altında dolaştı, saçlarını okşadı. Nicedir kıpırtısız yattığını bilmiyordu. Çok halsiz ve bitkin hissediyordu. O akşam eve dönünce epey hastalanmış, ateşi kırkları bulunca ninesi annesine haber vermişti. Babası acile götürmüş, iki gündür baygın yatan kızının her ihtiyacıyla da yakından ilgilenmişti. Ninesi ve annesi mutfığa geçince “Seni çok seviyorum kardeşim.” diyen can parçası Osman'a döndü Meryem. Odasının küçük camından gökyüzüne baktı, bezgin ve dargın bir sesle “Bana bir şarkı söylesene Osman!” dedi.

Semtimizin pazarı eve biraz uzak. O kadar yolu yürü, erzakları yüklen taşı; doğrusu üşeniyorum. Uzun zamandır gitmemiştim ama bir gün içimden pazara gitmek geldi. "Biraz taze sebze alayım, haftaya sağlıklı başlayayım," dedim kendi kendime. Hemen pazar çantasını kaptım, içimde bir motivasyon, bir kararlılık. Ama o da ne, semt pazarına değil, sanki bir stand-up gösterisine gelmiş gibiydim! Pazarcular âdeta dünyanın en profesyonel satranç oyuncuları gibi, her hamleme karşı bir espriyle cevap veriyorlar.

İlk olarak domateslerin başında durdum. Gerçekten harika görünüyorlar. Tam birini tartmak için elime aldım ki, satıcı seslendi:

"Hop abla! O domates değil, sanat eseri! Dikkat et, elleme! Yoksa fiyatı iki katına çıkar!"

Gülsem mi ağlasam mı bilemedim. Şaka mı yapıyor, ciddi mi anlayamıyorum. Yüzümde bir tebessümle karşılık verdim:

"Tamam, o zaman bana sanat eserlerinden yarım kilo ver!"

Satıcı bu cevabı duyunca gülümsedi, tartıya geçti.

Domatesleri tartarken yan tezgâhtan bir başka ses yükseldi: "Abla, soğansız yemek olur mu hiç? Soğan almadan olmaz!"

Şöyle bir baktım, soğanlar da gayet güzel görünüyor. Satıcı sanki soğanların sıradan bir sebze olmadığını kanıtlamaya çalışıyormuş gibi,

"Soğan hayat gibidir abla! Kat kat soyarsın, gözlerin dolar ama sonunda lezzetlidir!" dedi, bir yandan da bana hayat dersi veriyor. Bir de, "Bir kadını ağlattıktan sonra kendini ateşe atan tek varlık soğandır, ablacığım! Almadan gitme," diye ekledi.

Dayanamayıp soğandan da aldım.

"Peki," dedim, "Bu kadar ders yeter, biraz da patates alayım."

Patatesleri tarttırırken bir başka pazarıcı devreye girdi: "Abla, bu patatesler Fransa'dan ithal. Fransa'dan patates gelmiş, sen hâlâ kahvaltıya domates-soğan koyuyorsun be ablam."

Bu sözler beni bir an düşündürdü. Yanlış mı yaşıyorum acaba? Fransız patatesleri elime alınca sanki bir sınıf atlamışım gibi hissettim. Hemen kendimi topladım, patateslerimi aldım.

Semt Pazarı

Zeynep Şen İlçin

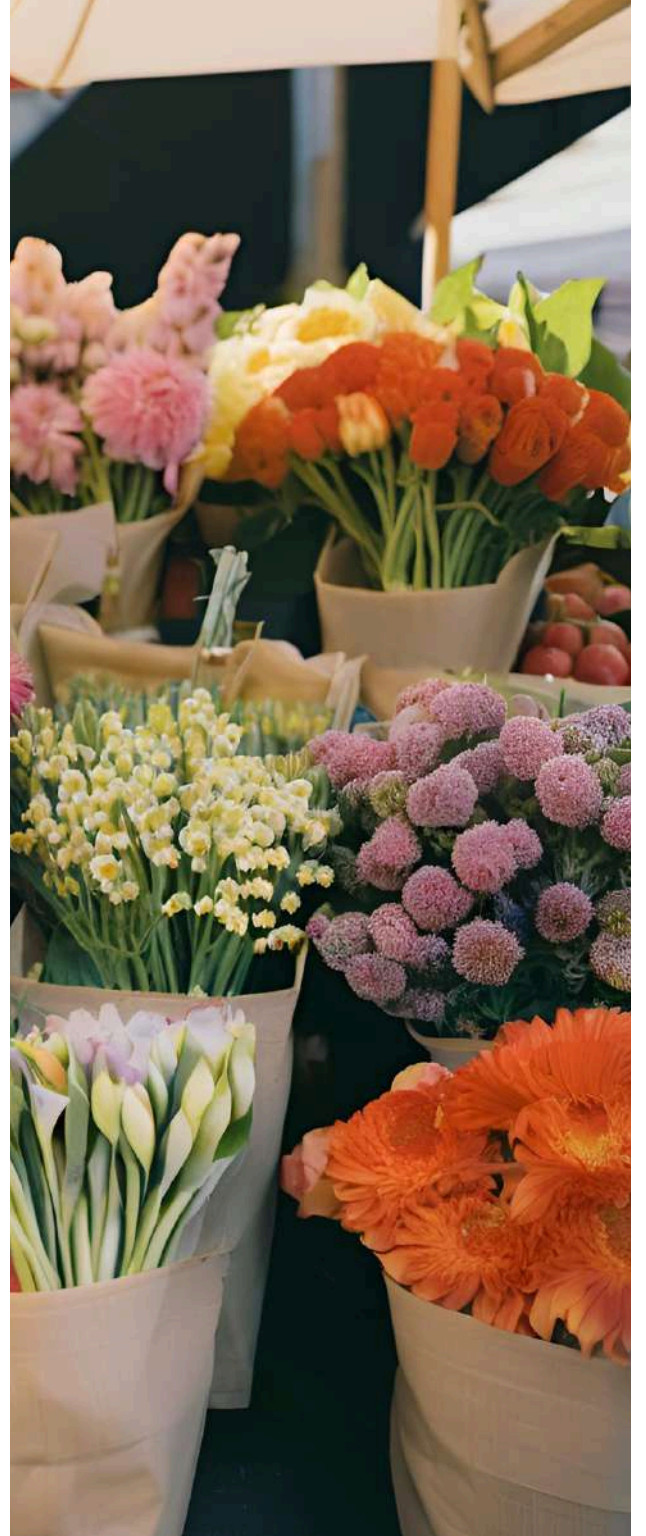
Elimde poşetlerle ilerliyordum ki, köşeden bir biberci seslendi:
 "Ablaaa, biber almaz mısın? Bak bu biberler öyle acı ki, bir ısırık al, bütün dertlerini unutturur!"
 Şaşkınlıkla sordum: "Dertleri unutturacak kadar acı mı?"
 "Tabii abla, öyle böyle değil! Yediğin anda sadece biberi düşünürsün ne kredi borcu ne komşu dedikodusu ne de kaynana dırdırı kalır!" dedi.
 Gülererek karşılık verdim: "Tamam, tamam! Ver iki tane, test edelim," dedim ve biberleri de aldım.
 Hayat kadar acı olan bu biberler, bakalım neler unutturacak!

Pazarın sonuna gelmiştim ki, bir tezgâh daha dikkatimi çekti. Portakallar yığılmış, göz alıyor. Satıcı, tezgâhın arkasından bana seslendi:
 "Abla, bu portakallar bildiğin vitamin deposu! Ama öyle sıradan vitamin değil, bu portakalları yersen sabahları enerji dolarsın! Yemin ederim kahve içmeye gerek kalmaz."
 Bu kadar övülen portakallardan da almadan edemedim. Kahvaltıda bir değişiklik yaparım, diye düşündüm. Hem o kadar vitamin depolayacaksam, buzdolabımda yer açmam lazım, değil mi?

Eve geldim, poşetleri açtım. Bir bakıyorum: Bir dünya sebze... ama hiç yeşillik yok! Marul almayı unuttuğum. Sağlıklı bir haftaya başlayacaktım ama elimde bir sürü yemeklik oldu. İnsan pazarda kaybolurmuş meğer! Pazarcılarla sohbet ede ede, pazarı resmen yarı yarıya boşaltmışım. Şimdi bu kadar domatesle ne yapacağım diye düşünürken, komik bir şekilde 'domates çorbası haftası' ilan etmeye karar verdim. Sanat eseri oldukları için birkaçını müzayedeyle bile ayırmayı düşündüm.

İşte böyle... Bazen insan pazara sadece alışveriş için gitmiyor, hayattan küçük dersler alıp bolca gülümsemeye geri dönüyor. Haftalık alışverişim her biri ayrı bir hikâye, ayrı bir komedi oldu. Neyse en azından bu hafta sebzelerle dost oldum. Bir dahaki sefere belki de marul satan bir filozofla karşılaşırım, kim bilir?

Zıt Kutuplar, Algorfobi ve Acı Serkan Uslu

Her şey zıddıyla güzel ve kıymetli. Bir diğer tabirle zıt kutuplar birbirine değer katar ve anlam kazandırır. Gündüzü değerli kılan, zifiri karanlıktır. Gecenin göz gözü görmeyen kör saatlerinde, kendimizi güvende hissettiğimiz günün aydınlık saatlerinin kıymetini anlarız. Kışın zemheri zamanlarında yazın iç ısıtan anlarını, güneşin yakıp kavurduğu zamanlarda rüzgârın üfül üfül estiği baharın serin saatlerini ararız. Düşünsenize yirmi dört saat aydınlık ya da yirmi dört saat karanlık... Karanlığın ya da aydınlığın kıymeti kalır mı? Mevsimlerin olmadığını düşünün; günler ya hep sıcak ya da hep soğuk olsa, her ikisi de değersizleşmez mi?

Biraz da zıt kutuplara farklı açıdan bakalım. Hiç acının olmadığı herkesin mutlu mesut olduğu tozpembe bir dünya düşleyelim. Hiç yokuş yok, dilediğiniz zaman yatıyorsunuz, dilediğiniz zaman kalkıyorsunuz, hiç çalışmıyor canınızın istediğini yapıyorsunuz. Ölüm, ayrılık, dert, tasa yok. Her şeye sahipsiniz. İnişin, çıkışın, dağın, taşın olmadığı bir yolda ağır ağır gidiyorsunuz. Yolun kenarlarına aklınıza gelen bütün güzellikleri koyalım. Hava dilediğiniz gibi olsun. Emin olun bir süre sonra sıkılacak ve iniş çıkışları arayacaksınız.

İniş çıkışları sadece ölümler önemsemez. Çünkü onların kalpleri atmaz ve ölümlerin grafiği sadece düz çizgiden ibarettir. Hâlâ soluk alıp veren biz insanlar için, ölünceye kadar hayatımızda iniş çıkışlar -istemesek de- hep olacak ve bu iniş çıkışlar bizi diri tutup hayata bağlayacak.

Atalarımızın “Durgun su kokar” dediği akarsu, iniş çıkışların olmadığı, salt mutluluktan ibaret, şüpheden arındırılmış, çatışma ve fikir ayrılıklarının olmadığı, acıdan öcü gibi kaçıldığı akarsudan başkası değildir. Palyatif toplum bunu istemekte, insanların sorgulamasını istemeyen iktidarlar da bunu desteklemektedir.

Burada karşımıza algofobi çıkmaktadır. İnsanlar acıdan, ölümden korkar gibi korkmakta, pandemi dönemi COVID-19'den kaçtığı gibi kaçmaktadır. Algofobi antibiyotiklerin ya da ağrı kesicilerin düzensiz ve gereksiz kullanıldığında bağışıklık sistemini bozması gibi sinir sistemini bozar ve acı eşliğini sürekli düşürür. Öyle ki insan kalemini evde unutmaktan perişan olup, beğenilmeyen gönderisinden dolayı yataklara düşer hale gelir.

Kendi gibi düşünmeyen insanların varlığı, onların ağzından dökülecek sözcüklerin onu üzme ihtimali bile korkunç bir şeydir. Bunun için en güvenli liman, kendi gibi olan insanlarla aynı limana demir atmaktır. Hatta toplumda farklı düşünen insanlar tehlikelidir ve derhal ilaçlanmalı toplum bu virüslerden temizlenmelidir. Bu düşüncenin temelinde yine algofobi yatmaktadır. Oysa farklılıklar bizim zenginliğimiz. Acılarımızsa mutlu olduğumuz anları aydınlatan, güneşimizdir.

Hadi şimdi bizi biz yapan acılarımıza sarılalım, etrafına yaydığı ışık için ona şükranlarımızı sunalım.

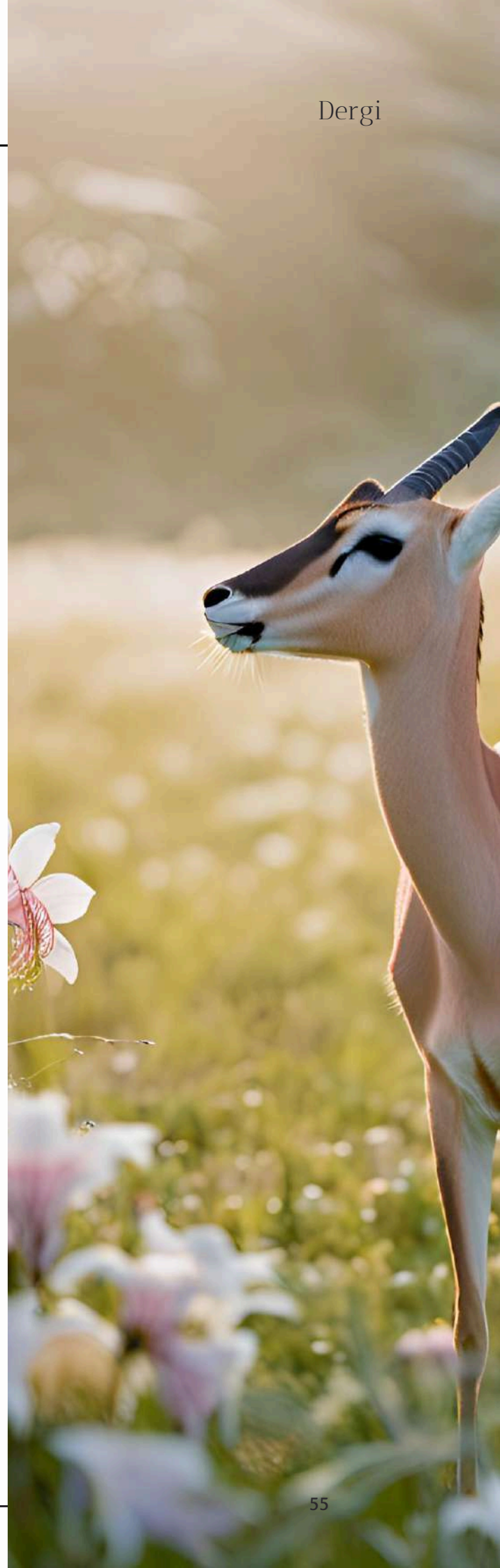
Ceylan

Orhan Aksoy

Ne yazık ki ismini bile bilmiyorum ama senin o kırdı dans eder gibi yürüdüğünü izlediğimde, seni bir ceylana benzetmişim. Bu nedenle ismini ceylan koymak istedim. Sevgili Ceylan; bu mektubumun sana ulaşip ulaşamayacağından emin değilim, yine de bu satırları yazmaktan kendimi alamıyorum. Aradan ne kadar zamanın geçtiğini hatırlamıyorum; sanırım sekiz yıl oldu, belki de on yıl. Gerçi birçok şeyi hatırlamakta güçlük çekiyorum. Doğrusunu istersen, kim olduğumu bile hatırlamıyorum...

Etrafı surla çevrili bu avluda kendime geldiğimde, aylardır burada olduğumu öğrendim. Ne zaman ve nasıl getirildiğimi hatırlamıyorum. Uzun zamandır da buradayım, net bilgi vermiyorlar. Bana isminin Sadri olduğunu söylediler ama ben geçmişime dair hiçbir şey hatırlamıyorum. Geçmiş düşündüğümde anımsadığım tek şey, büyük bir nehre dökülen ince bir dereден senin yaşadığın köye gelmiş olmam. Sen on altı yaşında anca vardın, belki de on sekiz. Seninle hiç konuşmadık zaten. Sen bir tepenin altında papatyalar topluyordun. Geniş kollu lacivert bir gömlek giymiştin, ellerindeki papatyalar, o lacivert gömleğinin geniş kollarından çıkan bilekleriyle aynı renkteydi, belki de daha beyaz. Bir deste papatya topladıktan sonra dönüp bana bakmıştın, yüzün ayın on dördü gibi parlak, saçların kestane kadar kahverengiydi, belki de siyah. Hani derelerde olur ya koyu kahverengi çakmak taşları, onları sudan çıkarınca nasıl da parlalarlar, işte saçların o kadar parlaktı, belki de daha parlak. O taşları uzun süre suyun dışında tutunca matlaşır ya rengi, hatıralarım da öylece aniden matlaşıp bulanıklaşıyor.

Sonra sen, o üfül üfül eteğinle dans ederek hoplaya zıplaya oradan uzaklaşıp çoban olan babana doğru koştu. O, seni saçlarından öpmüştü. Sonra ikiniz, kol kola yürüyerek köyün içinde gözden kaybolmuştunuz. Seni ilk ve son olarak orada gördüm. Seni çok sevmiştim ama nedense oradan ayrılp gitmişim, belki de zorunluluk. Şimdi oraya neden geldiğimi, kimlerle geldiğimi ve neden seninle hiç konuşmadan oradan ayrıldığımı hatırlamıyorum; ne var ki sen, hatırladığım tek anımsın... Bu surla çevrili avluya gelince burası bir akıl hastanesi. Deli olduğumu söylüyorlar. Oysa ben deli değilim, sadece hatırlayamıyorum.

Bana sorular soruyorlar hatırladığım tek şey sen olduğun için, seni anlatıyorum; seni ne kadar sevdiğimi ve bir gün seni yeniden görmek istediğimi anlatıyorum onlara ama onlar, seni ve bu hatıralarımı inkâr ediyorlar. Böyle bir yer, böyle biri yok; bunlar senin kuruntuların, diyorlar. Onlara, o halde neden başka kuruntum yok, diye sorunca bana zorla ilaç içirip uyutuyorlar. Bir gün buradan kaçmak istiyorum. İsmimi bilmesem de, o çağıl çağıl akan koca nehri bulup yaşadığın köye gelmek ve senin gerçek olduğunu kanıtlamak istiyorum. Aslında bunu kanıtlamaya ihtiyaç duymuyorum. Asıl istediğim şey sana bir şey söylemek ama ne söylemek istediğimi bilmiyorum, sanırım seni sevdiğimi söyleyeceğim, belki de başka bir şey. Burada, benim gibi tutulan bir sürü kişi var. En çok da yaşlı, zayıf kadına üzülüyorum. Eskiden öğretmenmiş diyorlar. Bembeyaz olmuş saçlarını özenle tarayıp renkli kurdelelerle bağlıyor, neredeyse bir kız çocuğu gibi, belki de daha küçük. Çok çelimsiz bir şey; sanırım burada benim kadar eski, belki de daha eski. Bir kızı olduğunu söylüyor. Onu nasıl büyüttüğünü anlatıp duruyor, pembe bir leğende yıkarmış onu. Altın gibi saçları, minnacık elleri varmış. İlk dişleri çıktığında o kadar tatlı görünüyormuş ki, annesi onu öpmeye, sevmeye doyamıyormuş. Onu bir çiçek gibi büyütmüş, ilkokuldan üniversiteye gidinceye kadar gözünden hiç ayırmamış. Çok akıllı bir kızmış. Tıp fakültesini kazanıp gittikten sonra bir daha görememiş. Kızından umudunu hiç kesmediği gibi, bir gün kızının gelip kendisini yanına almak için buradan çıkaracağını söylüyor gizlice. Ben ona inanıyorum ama buradaki doktorlar, onun hiçbir zaman evlenmemiş, dahası doğum yapmamış olduğunu; bir kızının hiçbir zaman olmadığını söylüyorlar. Hiç kimse ona inanmıyor. Sanırım ona inanan tek kişi benim. Arada yanıma oturur, saçlarımı okşar ve kızını da aynen bu şekilde okşadığını anlatır... Diğerleri pek güvenilir kişiler değil. Elli yaşlarında tombul bir adam da var burada. Sürekli düşmanları tarafından takip edildiğini söyleyip duruyor. Birilerinin kendisine tuzak kurarak onu buraya attığını iddia ediyor. Burada verilen ilaçlara en çok direnen kişi de kendisi, sürekli uyanık olması gerektiğini aksi takdirde düşmanları tarafından öldürüleceğini söyleyip duruyor. Avluya çıkardıkları zaman hepimize gömlek giydireyorlar, hani kolları arkadan bağlı olan. Oysa elimi kolumu sallaya sallaya sana gelmek istiyorum. Bu avlu sanki surlarla çevrili bir şehrin içindeymiş gibi geliyor bana. Yani anlayacağın çember içinde çemberlerden oluşan zindanlarla dolu bir dünyada gibiyim. Son çember benim kafam, oradaki zindansa unutulmuş hatıralarım.

Eskiden asker olduğumu söylüyorlar, belki de komutan. Orta doğu denen bir yerde savaşıyormuşum. En son gördüğüm ya da yaşadığım şeylere dayanamayıp çıldırmışım, belki de delirmiş... Önce normal bir hastaneye götürmüşler beni, daha sonra da buraya gönderilmiş ve burada unutulmuşum. Buradan tek çıkış yolum kendi anılarımı hatırlamak; kim olduğumu, neler yaşadığımı hatırlamadan buradan çıkmama izin verilmeyecek. Ben de hatırlamayı çok istiyorum anılarımı. Kim olduğumu, nerelerde yaşadığımı, ailemi; annemi, babamı, kardeş ve akrabalarımı hatırlamak istiyorum. Ama ne var ki hatırladığım tek kişi sensin. Sevgili Ceylan; olur da bir gün yanına gelmeyi başarırsam sen beni hatırlar mısın? İşte bunu bile bilmiyorum. Buna rağmen, sana gelmek ve seninle konuşmak istiyorum. Aslında sana, seni sevdiğimi söyledikten sonra ölmek istiyorum. Çünkü bu dünyada sana yaşatabileceğim iyi şeyler yok. Gerçi ölmek istenince de ölünmüyor; intihar edecek de değilim ya! Sadece dizlerim senin dizlerine değecek kadar sana yakın bir yerde, toprağın üstünde oturup seni seviyorum demek istiyorum. Tek istediğim bu olduğuna eminim, tabii ki bir isteğim daha var ama bu zorunluluktan olan bir şey. Şöyle ki, senin yanından ayrılınca bir mezarlıkta, bir kulübede yaşamak istiyorum. Oradaki yabani otları temizleyip mezarların bakımını yapmak istiyorum. İşte bu ikinci isteğimdir. Sonra öldüğümde gömüleceğim mezarı da kendim kazmak istiyorum. Ölünceye kadar o mezarlığın bahçesindeki mezar taşlarını seni okşar gibi, okşamak ve yalnız kalmak istiyorum.

Benim için dua et; buradan kurtulup sana gelebileyim, elimi kolumu sallaya sallaya... Dizlerim dizlerine değecek kadar sana sokulup seni seviyorum, diyebileyim, diye dua et. Benim eski bir asker olduğumu söylüyorlar. Ben onlara inanmıyorum. Ben de seni anlatıyorum onlara, onlar da bana inanmıyorlar. Sonra ilaçlarla, iğnelerle uyutuyorlar beni. Deli diyorlar, oysa ben, sadece hatırlamıyorum...

DERGİ EKİBİMİZ

01

Dergi Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
Serpil Tunçer

03

Grafik Tasarım ve Yapay Zeka Yönetimi
Gülse Tunçer

05

Sosyal Medya Sorumlusu
Muhammed Balaban

07

Editör Ekibimiz
Fatma Türkdoğan
Aytan Dirier
Hatice Eğilmez K.

02

Dergi Basım
Son Çağ
Yayıncılık ve
Matbaacılık.

04

Yayın Kurulu
İnci Yılmaz Şimşek
Binnur Tekinalp
Enver Karahan

06

Yazım Düzenleme
Dilek Ayrıbaş
Betül Fırat
Nurcan Ören

08

Haber Editörü
Gülse Tunçer

Zübeyde Hanım Mahallesi, İstanbul Caddesi, İstanbul Çarşısı no:48/48 iskitler altında, ankara
Eserlerin gönderimi ve iletişim için ; erikagacidergi@hotmail.com
Resmi Sitemiz ; dergi.erikagacioyku.com